

SVOBODNA SLOVENIJA

ÅNO (LETO) XXIII. (17)

No. (števil.) 13

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

26. marca 1964

DR. MIHA KREK

Vesela velika noč!

Vstajenje Gospodovo je večni, neskončni, neminljivi in nezlomljivi pečat naše vere. To je nepremakljivi steber za zanesljivo oporo v razvoju in napredku milijonov in milijonov Adamovih otrok, ki so, so bili in bodo. Luč je neizmerne ljubezni, ki — v času prižgana — sveti od večnosti v večnost iz prebodega Srca Odrašenikovega. Srca, ki je bilo s sulico odprto, ki je vso kri Sina človekovega iztočilo, obstalo, umrlo, da je bilo dopolnjeno odrešenje, pa v ranem jutru tiste prve nedelje potem vstalo živo v povečanem telesu Sina Božjega.

Tedaj, ko je Gospod vstal, se je začela nova zaveza. V tej novi zavezi krščanska kultura ni le požlahteno človekoljubje, čeprav je tudi to, kajti človek se po Gospodovih besedah zaveda božje podobe v svojem bližnjem in v sebi. Iz te zavesti raste želja, da bi bila plemenita dela vsaj v duhu in smislu božje dobrote. Krščanska kultura, ki je zrastle iz vstajenja, je življenje narodov za večnega Boga. Iz vere v Odrašenikovo zmago nad smrtjo dela in živi krščanska kultura za cilj večnosti.

Od kar je Gospod vstal, sila zla človeka ne more zapeljati več z vabljivo lažjo, „da bosta kakor Bog“. Od tedaj mora globlje, na dno k viru in začetku vse teme, k zanikanju Stvarnika Boga, zanikanju Sina božjega in njegovega vstajenja.

V strahovitem prerivanju sil krščanske in materialistične kulture se razvija zgodovina civiliziranih narodov v novi zavezi. V naši dobi je materializem napredoval tako daleč in tako na široko, da so milijoni civiliziranih ljudi sprejeli družabni red zasnovan od brezboštva. Sprejeli so ga, čeprav pomeni in zahteva kršenje osebnega dostojanstva in kratenje osebne svobode za korist državi in drugim družabnim malikom.

Naš narod je po krivici, po nasilju, po zločinu padel v verige te grozne zmote. Borba za resnico o človeku in njegovem poslanstvu je bila na Slovenskem turobno veličastna drama našega časa. Še traja, še izpričuje bogastvo zdravih ljudskih sil. Dasi so valovi zunanjih bojev uplahneli, nevarnost, da naš narod izgubi krščansko kulturo, nikakor ni prešla. Res se katoliški Slovenci čudovito vztrajno drže, res so za sedaj komunisti v Sloveniji izgubili bitko z vero in Cerkvijo. Toda upanja v svojo končno zmago niso izgubili. Vse moči, ki morejo nanje vplivati v totalitarni državni upravi, so vprežene za oblikovanje in vzgojo novega slovenskega človeka, ki mu bo Jezus podoba v zgodbi kot kralj Matjaž pod goro Peco, velika noč fantazija in kvečjemu alegorija življenja, ki se po sebi in iz sebe obnavlja in prenavlja, človek pa v stvarstvu udomačena, pametna zver. Cerkev na Slovenskem je še v verigah, čeprav duhovniki njeni trenutno niso v ječah. Poslanstvo in dolžnost svobodnih slovenskih ljudi je in ostane dosledno in vztrajno prizadevanje za zmago in uveljavljanje resnice in svobode na Slovenskem.

Vstajenje je resnica. Odrašenik je resnična luč sveta. Cerkev ima Njegovo jantstvo in milost, da se bo iz krvi modernih mučencev prerodila, iz trpljenja zmagoslavno vstala in se svojim otrokom vse bolj svetila v luči iz prebodega Srca ne le radi končnega srečnega namena svojih otrok, ampak tudi v veselje tega življenja.

Letošnjo veliko noč doma in na tujem praznujmo v veseljem občutju, da v času podobnih izkušenj že vidimo izredna znamenja, ki napovedujejo zmago dobrega. Krščanstvo se prenavlja, kristjani se združujejo. Čudeži se gode, da judje, muslimani, pravoslavni, protestantje in celo pogani s katoličani enodušno pozdravljajo sv. Očeta, romarja po krajih Jezusovega rojstva, življenja, trpljenja in vstajenja. Priče smo čudežev ljubezni, ki je pripeljala sv. Očeta in pravoslavne patrijarha na Kalvarijo in na kraj Vstajenja. Čudeži, da so skoro vsi pravoslavni poglavarji odobrili to srečanje iz ponižne ljubezni po stoletjih ločitve radi nadutega sovraštva. Z doslej nezaslišano in zato toliko bolj nepričakovano dobro-

b. r.

Kristus je vstal! Aleluja!

BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE VSTAJENJA GOSPODOVEGA
ZELI VSEM SVOJIM NAROČNIKOM, BRALCEM IN
PRIJATELJEM V SVETU IN DOMA

SVOBODNA SLOVENIJA

BRAZIL PRED DRŽAVLJANSKO VOJNO?

Po zadnjem mogočem levičarskem zborovanju v Rio de Janeiro, na katerem je predsednik dr. Goulart objavil zakonski dekret o izvajanju agrarne reforme vzdolž vseh državnih cest, železnic, prekopov ter rek, je vso državo zajel nemir. Po državi se ljudje postavljajo v glavne tri tabore: na eni strani so tisti, ki so proti dr. Goulartu in njegovim socialnim načrtom ter reformam, na drugi — zlasti levičarji — branijo dr. Goularta in nastopajo proti državnemu kongresu, tretji pa se zavzemajo za izvedbo socialnih reform ter agrarne reforme v miru in po strogo ustavni poti. Težak položaj, ki ga je ustvarilo tako vzdušje pa še otežujeta vedno slabši gospodarski položaj in velika nezaposlenost, zaradi česar je prišlo že do velikih demonstracij v prestolnici Brasilia. Predsednik dr. Goulart je odredil, da so več tisoč nezaposlenih stavbinskih delavcev zaposlili v državnih ustanovah.

Najhujši Goulartov nasprotnik guverner države Guanabara Lacerda je tudi prejšnji teden ostro nastopil proti predsedniku države. Zatrjeval je, da „Brazil preživlja take dneve, kakršne so druge države poznale pred velikimi izdajami“.

Drugi velik Goulartov nasprotnik guverner države Sao Paulo Ademar de Barros tudi zelo resno gleda na položaj ter izključuje možnosti za mirno rešitev sedanje politične položaja v Brazilu. Ta zavzema tako ostre oblike, da n. pr. glavnemu upravniku usta-

hotnostjo so prizadevanja in manifestacije zedinjenja poročali, popisovali in tolmačili pravoslavni glasniki, zlasti tudi srbski pisci in listi v domovini in v emigraciji.

V hvalni molitvi praznujmo to veliko noč v začetku vstajenja Slovanov k zedinjenju v Kristusu in Njegovi Cerkvi. Darujmo silno trpljenje vseh slovenskih kristjanov pod tiranijo brezboštva za namen zedinjenja. V nesrečni skupni usodi, skupno molimo in delamo za svobodo vseh nas pod Bogom. Vsak v sebi sklenimo vstajenje k dejavnemu krščanstvu, kajti resnična je izjava mladega komunista, da „tisti čas, ko bodo kristjani izpolnjevali naročila socialnih okrožnic sv. očetov, bo komunizma konec“.

neve, ki izvaja agrarno reformo Joao Pinheiro Neto sploh niso dovolili vstop na pravno fakulteto v Sao Paulo, kjer naj bi govoril o izvajanju agrarne reforme. Guverner države Sao Paulo je proti izvajanju agrarne reforme na način, kakor to misli delati dr. Goulart. Zato v vladi ne izključuje možnosti, da bodo guvernerja Ademarja de Barrosa odstavili in postavili zveznega komisarja v tej državi. Taka odločitev bo seveda položaj še bolj zaostrila in bo spor zavzel še nevarnejše oblike kot jih ima sedaj, ko Ademar de Barros že sedaj izjavlja, „da ima malo upanja, da bi se mogla preprečiti državljanska vojna, ker da je sedanji položaj v Brazilu tak, kakršen je bil v Španiji pred izbruhom državljanske vojne“.

Nasprotniki predsednika dr. Goularta so v mestu Sao Paulo organizirali tudi mogočen sprevid žena otrok in mladine pod geslom „Z Bogom za svobodo“. Zvezni poslanec te države Arkando Cerdeira je pa pozival žene, naj pritiskejo na zvezne poslance, naj v poslanski zbornici zahtevajo politični proces proti predsedniku dr. Goulartu.

V tem nemirnem vzdušju, ki zajema Brazil, se je po 18 letih prostovoljnega molka oglašil stari predsednik maršal Gašpar Urico Dutra. V izjavi za list „Jornal do Brasil“ poziva vse demokrate na združitev. To zahteva sedanji položaj v državi. Brazilce tudi roti, da je spoštovanje ustave ukaz za vse. Prav tako jih opozarja, da se v neredu ne more nič graditi in v nemiru država tudi ne more napredovati.

V sedanji politični krizi je stopil na plan tudi bivši predsednik Juscelino Kubiček. Te dni ga je njegova socialdemokratska stranka, ki je najmočnejša politična skupina v Brazilu, izvolila znova za predsedniškega kandidata za volitve leta 1965.

Po izvolitvi za predsedniškega kandidata je Kubiček dal tudi več izjav. Tako je med drugim zatrjeval, da dopušča možnost, da so se komunisti res vrinili v delavske sindikate in da imajo v njih tudi vpliv, toda velika večina brazilskih delavcev ni komunistična in tudi nikdar ne bo. So to katoličani in to pokažejo tudi pri volitvah. Če se posreči rešiti delavske zadeve, v Brazilu ne bo komunizma. Brazil je katoliška država in bo katoliška vedno ostala. Kat. cerkev se med delavstvom utrjuje

ter odobrava socialne reforme, tako potrebne za zaustavitev širjenja komunizma. Kubiček ne verjame, da bi bila komunistična stranka legalizirana, ker kongres na to ne bo nikdar pristal. Glede izvedbe agrarne reforme se pa Kubiček postavlja na stran predsednika in jo odobrava, prav tako reformo bankarstva, davčne zakonodaje in državne uprave. Celo možnosti za spremembo ustave ne izključuje. Končno je Kubiček zatrjeval, da je pod njegovo vlado Brazil doživel največji industrijski razvoj na svetu, in napovedal, da bo njegova bodoča vlada, če bo izvoljen, posvetila vse svoje sile razvoju poljedelstva. Napovedal je tudi, da bo za graditev stanovanj ustanovil posebno ministrstvo.

Poznavalci političnih razmer v Bra-

zilu sodijo po gornjih Kubičkovih izjavah, da si je z njimi ustvaril možnost za politično dogovarjanje s predsedniškovo vladno laboristično stranko, da bi predstavnik te stranke šel v volilni boj z njim kot kandidat za podpredsednika. To ne bi bilo izključeno, ker je bil sedanji predsednik dr. Goulart pod Kubičkovim predsedstvom podpredsednik.

Tako ima Brazil za predsedniške volitve za prihodnje leto doslej že tri kandidate. To so guverner države Guanabara Carlos Lacerda, guverner države Sao Paulo Ademar de Barros in Juscelino Kubiček, kandidat brazilske socialdemokratske stranke, ki bo vsekakor storil vse, da bo Goulartu omogočil začetek izvajanja agrarne reforme kljub odporu guvernerjev dveh najvplivnejših brazilskih držav.

De Gaullov uspeh v Latinski Ameriki

Predsednik Francije Charles De Gaulle je 16. marca prišel na tridnevni obisk v Mehiko, kjer mu je ljudstvo priredilo mogočen sprejem.

Po končanih razgovorih sta general De Gaulle in mehiški predsednik Adolf Lopez Mateos izdala skupno poročilo, v katerem poudarjata, da sta oba mnenja, da Francija lahko nudi gospodarsko pomoč Mehiki in drugim državam Latinske Amerike. Ta pomoč bo namenjena gospodarskemu razvoju, poljedelstvu, elektrotehniki in planifikaciji mest ter naselij. Dalje zatrjujeta, da so razgovori potekali v vzdušju pristranskega prijateljstva in obojestranskega zaupanja. Ti posveti pa niso imeli samo za cilj utrjevanje vezi med Francijo in Mehiko, ampak tudi poudarek ciljev in skupnosti pogledov ter idealov, ki navdajajo latinske narode, katere družijo ista kultura, isto pojmovanje pravic in svobode ter isto spoštovanje človeške osebnosti. Končno napovedujeta, da bosta pozneje podpisala pogodbe glede tehničnega in trgovskega sodelovanja ter glede povečanja naložb francoskega kapitala v Mehiki.

De Gaullov obisk v Mehiki je na vse države Latinske Amerike napravil izreden vtis. Čeprav je francoska vlada že pred odhodom De Gaulle v Mehiko objavila, da De Gaullov obisk nima nobenega namena zmanjševati vpliva ZDA v Latinski Ameriki, poznavalci mednarodnopolitičnega dogajanja v De Gau-

llovem prihodu v Mehiko vidijo precej več, kakor pa samo vladnostni obisk.

De Gaullov obisk v Mehiki in njegove izjave, ki jih je med tem obiskom dajal, so obširno komentirali francoski in ostali svetovni listi. Značilen je zlasti uvodnik pariškega liberalnega dnevnika „Le Monde“ „Prijateljstvo brez oblakov“. V njem ta list navaja, da ima De Gaulle že dolgo načrt, da bi ustvaril edinstvo vseh latinskih držav ter jih povezal v močno skupnost tudi preko Oceana. Po zatrjevanju omenjenega lista je De Gaulle sam nekoč izjavil, da je latinska zveza lahko „zahtevno svetišče razuma“, t. j. ohranitev svetovnega miru. Isti list opozarja tudi na svoječasno De Gaullovo izjavo, da Francija nima drugih ciljev in namenov, kakor da Latinski Ameriki nudi svoje prijateljstvo.

Svetovni listi v zvezi z De Gaullovim obiskom v Mehiki in njegovim obiskom meseca septembra Argentini, Čilu, Brazilu, Peruju in Urugvaj, navajajo, da so ta potovanja, kakor tudi bližnji obiski državam Latinske Amerike zaahodnonemškega predsednika dr. Luebkeja v zvezi z odločitvijo Zahodne Evrope, se pravi Skupnega evropskega trga, da bo odločneje sodelovali pri gospodarski in socialni obnovi držav Latinske Amerike. S tem se bo pa seveda povečal vpliv teh držav v tem delu sveta, ki ima pretežno naseljenost iz evropskih držav.

I Z T E D N A V T E D E M

Skupina kubanskih vojaških pilotov je s helikopterjem pobegnila v ZDA. Pilota, ki se je upiral pobegu, so med poletom ustrelili.

Ameriški predsednik Johnson je napovedal ofenzivo ZDA proti komunizmu v državah Latinske Amerike. Te je zagotavljal, da bodo ZDA izpolnile svoje obveze do Zveze za napredek; zatrjeval pa, da je treba omenjeno zvezo zavarovati „pred komunističnimi napori, da bi porušili to, kar mi gradimo“. Zato predsednik ZDA zagotavlja latinskoameriškim državam, „da bo vsa razpoložljiva sila ZDA na razpolago sleherni državi, katere svoboda bi ogrozila sile, ki dobivajo navodila za svoje delo iz inozemstva, daleč proč od obale naše celine“.

Predsednik ZDA Johnson je pozval drž. kongres, naj za prihodnje proračunsko leto zagotovi kredit 3.400 milijonov dolarjev za pomoč inozemstvu, vključno 500 milijonov dolarjev za Zvezo za napredek. Vsi ameriški viri za pomoč Latinski Ameriki dosegajo višino ene milijarde dolarjev.

Tiskovni šef Bele hiše Pierre Salinger je odstopil, ker se bo potegoval za senatorski položaj za državo Kalifornijo. Za njegovega namestnika je bil imenovan George Reedy.

Ameriška vlada je zagrozila vladi Sovjetske zveze, da bo nevrnitev treh ameriških letalcev, ki so se rešili s padali s sestreljenega ameriškega letala nad vzhodnonemskim področjem, imela posledice na bodoče odnose med ZDA in Sovjetsko zvezo. Po tej ameriški zahtevi so sovjeti vrnili Amerikancem do slej samo še ranjezaga letalskega poročnika Welcha.

Sovjeti so prejšnji teden vrgli na evropski trg novih 40 ton zlata. Pro-

dati so ga morali za nakup deviz za plačilo velikih nakupov žita v ZDA, Kanadi in Avstraliji. V letu 1963 so morali sovjeti prodati zlata za nakup deviz v vrednosti 500 milijonov dolarjev.

Belgijski krščanski socialist 64-letni Jean Devieusart je bil izvoljen za predsednika evropskega parlamenta šesterih držav, ki sestavljajo Skupni evropski trg.

Predsednik italijanske vlade Aldo Moro bo 27. t. m. obiskal London ter bo imel razgovore z britanskim ministrom za zunanje zadeve Sir Homom.

Turška narodna skučina je izglasovala pooblastilo predsedniku vlade Ismetu İnönüju, da lahko pošlje vojsko na otok Ciper, da zaščiti varnost in življenje tamošnjega turškega prebivalstva. Na Cipru je med tem znova prišlo do spopadov med grškim in turškim prebivalstvom, v katerih je bilo več oseb ubitih. Na otok so že tudi začeli prihajati mednarodni oddelki oboježenih sil ZN. Med njihovim začasnim poveljnikom indijskim generalom Paiva Chavezom in predsednikom Cipra nadškofom Makariosom je prišlo do hudega nesoglasja. Nadškof Makarios je hotel, da bi morali mednarodni oddelki ZN nositi uniforme ciprške oboježene sile ter da bi nad njimi imel poveljstvo tudi nadškof Makarios. Na to Makariosovo zahtevo, ki bi pomenila nasilno nadvlado grškega prebivalstva nad turškim, glavni tajnik ZN-U Thant ni pristal ter je sam prevzel vrhovno poveljstvo nad oboježenimi silami ZN. Za svoje delo bo odgovoren samom Varnostnemu svetu ZN. Značilno za zadržanje nadškofa Makariosa v ciprškem sporu je dejstvo, da mu je Hruščov poslal sporočilo, v katerem mu zagotavlja, da mu bo poslal pomoč za primer turškega napada.

Ofenziva z novim orožjem

Nobena tajnost ni, da je delo naše ideološke emigracije komunističnemu režimu v domovini trn v peti. Rad bi ga izdrl za vsako ceno in ga treščil v smeti ali zakopal globoko v podzemlje. Doslje mu to ni uspelo. Vedno bolj kislili smehljaj, s katerim režim spremlja delo naše ideološke emigracije celo dokazuje, da se trn zadira vedno globlje.

Poleg tega ima komunistični režim doma s samim seboj veliko dela. Komunistični kot nauk izgublja veljavo, da v glavnem le tisti, ki imajo neposredno korist od režima, še hvalijo ta nauk. Vedno manj je tistih, ki verujejo v Lenina in Stalina. Prevladuje vera v lastni trebuh. V mladem rodu zamaščenih takih komunistov, ki bi bili pripravljeno za to idejo kaj žrtvovati.

Delo ideološke emigracije, ki ustvarja in raste z lastnimi žrtvami, je pri takem stanju v domovini neprijetno. Uspehi posameznikov in skupin, uspehi umetnikov, znanstvenikov in športnikov, imena slovenskih ideoloških izseljencev na mednarodnih forumih, številna priznanja in ugled, ki so ga marsikje dosegli ideološki emigranti, — vse to mora za množice v domovini ostati skrito. Niti črke si ne upajo zapisati o vsem tem. Listi, revije in knjige strahopetno molčijo o vsem našem delu, o uspehih na najrazličnejših področjih. Delajo se, kakor da naša ideološka emigracija nič ne pomeni, ali da komunističnega režima sploh ne zanima.

Pa je ravno narobe. Komunistični režim se zelo, zelo zanima za našo emigracijo. Po raznih neuspelih poizkusih, da bi se je znebil ali z grožnjami ali z amnestijo, je v zadnjem letu, posebno pa v zadnjih mesecih začel z novo taktiko. S kakšno, naj povedo citati iz pisma, ki smo jih dobili v zadnjem času od naših dobro poučenih prijateljev iz Evrope. Razumljivo je, da imen piscev ne moremo izdati.

Pismo z dne 15. januarja: „...Je pa še sledeča okolnost važna, ker se tiče ne samo mene, temveč vseh nas beguncev. Naši komunisti so napravili velik načrt, kako razcepiti in streti emigracijo. Zato so agentje širom sveta dobili nalogo, da se približajo beguncem, jih vabijo na večerje, jim ponujajo denar in razne usluge za domače itd...“

„...Komunisti hočejo na vsak način doseči to, da bi se begunci odnosno izseljenci delili na „zmerne“ in „hude“ in da bi tako lahko v kalnem ribrarili. To imam potrjeno iz različnih krajev v svetu. Nedavno sem dobil sporočilo, da tudi onim v Rimu ni prizanešeno. Vsiljivi so na vse pretege. Vabijo na večerje, posameznikom ponujajo visoke penzije, plačljive v inozemstvu, če prevzamejo vlogo „dopisnikov“ in širijo razne vesti o enem ali drugem, kar se vse izkaže, da je izmišljeno. Nesramni so celo tako, da grejo kar na stanovanje taki agentje.“

Pismo z dne 12. februarja: „...Izseljenska matica pripravlja akcijo, da bodo prišli k vam njeni ljudje. Iskali bodo z vami stike. Prinesli bodo s seboj knjige, kazali vam slike iz domovine in vam opisovali položaj v domovini, seveda tako kot ga gledajo oni...“

Pismo z dne 26. februarja: „...Kakor izvem, so tudi tam pri vas zelo na delu in da jih je že več šlo na lim ter hodijo na pojedine, večerje, zabave, sestanke in to na ladje in drugod. Tako si nalovijo nekaj navidez, ki potem za njih opravljajo različne umazane posle. Ko bi mogel priti do teh ljudi in jim dopovedati, kako so navjni... Bodi zelo previdni, ker nikdar ne morete vedeti, kako in kaj. Prav boste storili, če boste dobro zaklepali vsako korespondenco, da vam jo kak „prijatelj“ ne odnese... Vrniti se hočejo v vse kroge. Pa ne morete samo med kakše liberalce ali socialiste, temveč, če le morete v najbolj katoliške kroge...“

Naj bo dovolj teh citatov. Dejstva in dogodki med nami se nekako skladajo s temi opozorili.

Torej ofenziva z novim orožjem. Ne bojimo se je. Kar je mlačnega, šibkega in naveličanega bo prej ali slej nasedlo vabam. Kar je trdnega, vztrajna in bo vztrajalo. Ti se zavedajo, da se doma v osnovi ni nič spremenilo. Svobodoljubni Slovenci, ki se nočejo ukloniti komunističnemu režimu trpijo, prav tako kot so pred 15 leti. Le način preganjanja, zaničevanja in poniževanja je drugačen ali bolj skrit!

Poleg vsega tega sta pa ponos in osebna čast tudi vrednoti. In to ne tako majhni. Pri nas nista naprodaj!

M. S.

PORAVNAJTE NAROČNINO SVOBODNE SLOVENIJE

Nagrada naše edinosti

Letošnji Slovenski dan je posvečen spominu 550-letnice zadnjega slovenskega ustoličenja na Gosposvetskem polju. Takrat se je zaključila velika doba slovenske zgodovine, slovenska zgodovina se pa ni ustavila. Sile, ki so ustoličenje sprepečevale, so se potem še stoletja borile proti obstoju našega naroda, toda vzdržali smo — nasprotniki našega naroda nas niso zbrisali s površine zemlje.

Resnično se more reči, da je ohranitev slovenskega naroda svoje vrste čudež, velika milost božje Previdnosti. Konec srednjega veka, ko se je ustavilo slovensko obredje umeščanja na Gosposvetskem polju, smo Slovenci prednjačili vsemu evropskemu svetu po pravni in idejni vsebini oblasti, ki se je pri umeščanju uresničevala. Mednarodni pravni strokovnjaki so ugotovili, da je bilo slovensko umeščanje najvišji izraz do tedaj dosežene oblike demokracije v Evropi in s tem na svetu. Dolga stoletja so knezi tuje krvi prejeli oblast iz rok slovenskega kmeta kot izbranega predstavnika slovenskega ljudstva. Bistvo „čudeža“ je v tem, da je to dejanje izvajal predstavnik naroda, ki kot narod ni imel svoje države, in se verjetno še ni zavedal, da je narodna enota. Obredi in pravni obrazci ustoličenja so bili takšni, da jih slovenski predstavniki niso mogli posneti od drugih. Narod, ki politično ni bil organiziran in se v tedanji dobi narodnega čustvovanja niti ni mogel zavedati vseh atributov svoje narodne osebnosti, je znal izoblikovati najgloblje pojmovanje državne oblasti, ki mora sloneti na globljih, duhovnih temeljih ljudskega čustvovanja.

Poslej smo se več kot petsto let ohranjali kot narod in se pripravljali na samostojnost spet samo s sredstvi duhovne vsebine. Ni nas družila državna skupnost, saj smo bili razdeljeni vsaj na pet dežel, ni nas družila enotna cerkvena provinca; družila nas je res samo zavest, da pripadamo isti narodni celoti in mogli smo ji ostati zvesti samo, če smo v sebi stalno in povsod gojili globoko zasidrano resnico, da spadamo k istemu narodu; te pripadnosti na zunaj nismo mogli dokazovati, ker nismo imeli oblasti, ki bi nam dajala državne ali nacionalne listine o lastni narodni ali državni pripadnosti. Bili smo Slovenci res samo tedaj, če smo se trdno oklenili enotnosti, ki nas je ohranjala kot celoto. Čim bolj smo bili edini, združeni, v ljubezni povezani med seboj, tembolj smo bili resnični Slovenci. Čim večja je bila med nami edinstvo, tem večji Slovenci smo bili.

BRALI SMO

„Ali naj res utihnejo naši zbori?“

Pod tem naslovom je v ljubljanskem „Delu“ z dne 26. januarja t. l. B. Pogačnik objavil „pod črto“ članek, ki odkriva bohotno širjenje materialistične miselnosti tudi v slovenske kulturne ustanove v domovini. V članku je namreč govora o Državni založbi Slovenije, ki zaradi „nerentabilnosti“ namerava opustiti izdajanje edine glasbene revije, ki izhaja pod komunističnimi oblastniki doma.

B. Pogačnik to žalostno ugotovitev iz kulturnega življenja pod sedanjo komunistično upravo v domovini slovenski javnosti sporoča takole:

„In tako se je zgodilo, da so v letu 1964, ko smo dosegli nove gospodarske in druge uspehe, ponovno zvišali standard itd., člani delavskega sveta Državne založbe Slovenije baje odločili, da zaradi nerentabilnosti po 16. letnikih izhajanja in še daljši sorodni tradiciji prenehajo izdajati revijo „Naši zbori“ — dvomesečnik zborovskih skladb z glasbeno knjižno prilogo v uredništvu Adolfa Groebminga.

O tem sta nam potožila v uredništvu dva člana dosedanjega uredniškega odbora revije, predsednik glasbenega sveta pri Zvezi Svobod Rado Simoniti in predsednik Društva slovenskih skladateljev Radovan Gobec.

Res, izhajanje te revije z notami za zborovsko petje je bilo že doslej precej neredno; baje predvsem zaradi zapostavljanja v krogu drugih naročil so „Naši zbori“ s svojimi šestimi številkami letno izhajali celo z dveletno zamudo. Toda izhajali so. Da, tudi naklada, ki je znašala prvotno okrog 1000 izvodov se je začela krčiti in je padla celo na 150 izvodov. Vsekakor se moramo vprašati, zakaj? Verjetno nosi del krivde za to založba s trgovsko mrežo, ki tej publikaciji ni posvetila dovolj pozornosti; po drugi strani pa je gotovo tega kriva tudi premajhna prizadevnost prosvetnih odborov teh njihovih okrajnih in občinskih svetov oziroma vseh or-

In dejansko je tako še danes! Doma imajo po milosti partije „socialistično ljudsko republiko Slovenijo“, ne smejo pa govoriti, da imajo slovensko narodno državo. Ideal naše narodne dozorlosti se ni uresničil, toda doma korakajo tembolj varno proti temu cilju, čimbolj v trpljenju notranje dozorevajo do prepričanja, da se bodo otresli nasilja le tedaj, če bodo ostali trdno povezani v ohranjanju idealov, ki klijejo iz edinosti, nepremagljive in nezlomljive, če bo ta globoka in vztrajna, polna vere v bodočnost, zasidrana v ljubezni do skupne usode.

Slovenski dan bomo letos naslonili na te ideale. Ohranili so se skozi stoletja in so doma in med nami v emigraciji tako živi in prisotni, kakor so bili vedno, kadar je bila zgodovina našega naroda postavljena na kocko. V emigraciji seveda nimamo svoje „države“ in ne moremo velikih, bučnih javnih ustanov in organizacij. Pred seboj, na čelu svojih manifestacij in pohodov, ne moremo vzhitati državnih zastav ali praporov, moremo pa vsekakor mirno in brez ovir korakati za istim idealom, za skupnim ciljem. Ideali in cilji nas ne bodo izdali, če bomo za njimi strmeli tako, kakor pred nami naši rodovi!

Temelj naše narodne rešitve je bil v globoki zavesti edinosti, v pravem pojmovanju poslanstva do našega naroda; skozi trpljenje smo zmagovali, če nas je prevečala globoka ljubezen do usode vsega naroda v celoti, do usode vsakega posameznika, če je bil narodno ogrožen. Letošnji Slovenski dan bo to vero potrdil in pridružimo se mu vsi, da spet pokažemo, kako smo veseli obzorij, ki se nam — dasi v emigraciji — v vsej veličini odpirajo! Pet stoletij nas ni uničilo in nam ni moglo preprečiti razmaha, narodnega in duhovnega. Prihodnja desetletja in stoletja silnega napredka pred nami nas ne bodo zmelala, če se sami ne bomo odpovedali vrednotam, ki so nas in nas bodo ohranjale. Države drugih narodov so se gradile s pravnimi dogovori in orožjem, oboje pogosto brez bogastva duhovne globine. Slovenci moremo biti ponosni, da so nam za ohranitev zaupane vrednote duha — in te bodo oblikovale novi svet danes in v bodoče bolj kot kdajkoli doslej!

Slovenstvo pam je ob rojstvu bilo dano kot naravni dar. Končna nagrada naše enotnosti pa bo tem večja, čimbolj bodo pojmovanje edinosti prevečali globoki tokovi mistične, religiozne, nadnaravne vsebine. Tako bomo iz lastne zgodovine rastle v pravo harmonijo vsega sveta.

—C

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Notr. min. dr. Palmero je v četrtek 19. marca poslal drž. kongresu v odobritev osnutek novega zakona o političnih strankah. Pred izdelavo končnega besedila za ta zakon, je dr. Palmero z vsebino presnutka tega zakona seznanil predstavnike vseh političnih strank v državi.

Zakonski osnutek o političnih strankah ima 8 poglavij in 87 členov. Ti vsebujejo določila, ki med drugim pravijo, da imena strank ne smejo vsebovati osebnih oznak, ne oznak, ki bi iz tega izhajale. Prav tako ne oznak, ki bi povzročale materialno ali načelno zmedo. Pri imenih strank se ne smejo uporabljati besede „argentski, državni ali mednarodni“. Politične stranke se po novem zakonu morajo boriti „za ohranitev demokratskega, reprezentativnega, republikanskega in federalnega režima, ki temelji na priznavanju in garanciji osnovnih človeških pravic, delitev vladnih oblasti, za zakonitost in vladavino zakona, za večstrankarski režim, nerazdružnost provinc in njihove avtonomije, za ohranitev občinskega režima, za ohranitev in vzdrževanje načel državne ustave, z izključitvijo slehernega vpliva oseb, ali organizacij od zunaj“.

Člani strank ne morejo biti tisti, ki so izključeni iz volilnih registrov, višje in nižje aktivno osebe oboroženih sil, prav tako upokojenci oboroženih sil, če opravljajo javne službe. Prav tako ne sodniki in funkcionarji sodne oblasti.

Mnenje o političnem osnutku so v glavnem ugodna. Večina se strinja v ugotovitvi, da novi zakon o političnih strankah vsebuje zadosti določil za varovanje demokracije in demokratskega sistema v državi. Predsednik intranigentne radikalne stranke dr. Alende je pa že dal izjavo proti temu, češ da tudi ta zakon točno ne pove, ali bodo peronisti mogli svobodno na volitve ali ne. Poslanec stranke Zveza arg. ljudstva (gen. Aramburu) Miguel del Pero

GORISKA IN PRIMORSKA

Prvih stotisoč izvodov „Knjižice“

Pred vojno so salezijanci v Ljubljani na Rakovniku izdajali svoje znane „Knjižice“, ki so se med slovenskim ljudstvom zelo razširile. Po vojni so seveda v Sloveniji morale prenehati, kakor pač ves drug tisk, ki ni komunističen. Pred sedmimi leti pa so slovenski salezijanci obnovili izdajanje „Knjižice“ v Marjanišču na Opčinah pri Trstu. Doslje so izdali že 40 števk. Z zadnjo, štirideseto, ki je izšla ta mesec in ki obravnava vprašanje pekla, so „Knjižice“ dosegle 100.000 izvodov.

Za to priliko je tržaški škof Santin poslal lepo pismo, želeč „Knjižicam“ mnogo uspehom: „Knjižice so dosegle dosedaj skupno naklado 100.000 izvodov. To je že lepo število! Če pomislimo, da se toliko dobrega in versko bogatega tiska širi med našim ljudstvom, je pomen tega števila še večji. Izražam globoko hvaležnost vsem, ki so začeli s to genialno idejo in delo nadaljujejo s toliko vztrajnostjo. Hvaležnost izražam vsem preminogim, ki jemljejo „Knjižice“ v svoje roke kakor sejevale jemlje seme in ga mečejo v brazde; hvaležnost izražam vsem, ki širijo „Knjižice“ po družinah, da so jim duhovna hrana in razmišljanje. „Knjižice“ so vedno sodobne, prikupne, ne visoke niti slovesne, ne dolgočasne in ne pretežke, vendar vedno polne plemenitih in svetih stvari, so vrelci življenja, polne krščanske toplote in ljubezni. Želim vso srečo „Knjižicam“, ki naj pogumno in vztrajno nadaljujejo. Vse iz srca blagoslavljam. Anton, nadškof.“

„Knjižice“ so v zadnjih sedmih letih obravnavale najrazličnejšo snov. Tako razna vzgojslovna vprašanja, vprašanja, ki mučijo odrasčujočo mladino, prav tako je bilo obdelanih v „Knjižicah“ več verskih resnic. Tudi cerkvena zgodovina in pravo sta našla svoje mesto v „Knjižicah“ in seveda socialni nauk Cerkev. Če pregledamo vse delo, ki je izšlo v teh letih v „Knjižicah“, moramo priznati, da so „Knjižice“ posredovale obilo versko-moralnega in splošnega kulturnega znanja. Vsak zvezek je vedno obdelal le eno snov, dobro, zaokroženo, jasno in dostopno širokim slojem. Prav gotovo je v tem nekaka prednost „Knjižic“ pred ostalim tiskom, ki mora iziti vedno določene dne in zato ne more vselej nuditi nekaj dovršenega.

..... nima nas, če bo Državni založbi Slovenije še tudi po gornjih Pogačnikovih še naprej vodilo materialistična miselnost, da „Naši zbori“ za pevsko kulturo slovenskega naroda niso rentabilno podjetje.

je pa o novem zakonu dejal: „Mislim, da se peronizem pripravlja na prihod na vlado z vsemi svojimi političnimi, socialnimi in gospodarskimi oznakami, ki so se zapadle leta 1955.“ Dalje je isti poslanec zatrjeval, da „se nasproti pomirljivim izjavam zveznih poslancev te skupine čujejo bojni pozivi in kliči drugih skupin s peronističnega političnega in sindikalnega področja.“

Brez dvoma bo razprava o novem zakonu o političnih strankah v poslanski zbornici zelo živahna.

Živahna debata o zakonu o zakupu zemljišč

V poslanski zbornici je bila prejšnji teden zanimiva razprava o osnutku zakona o zakupu zemljišč. Razprava je zajemala vso sedanjo problematiko arg. poljedelstva. Iz govorov poslancev je razvidno, da Argentina sedaj proizvaža prav toliko, kolikor je prirelala že leta 1910. Od 27,7 milijonov hektarjev obdelane zemlje v letu 1910 je površina sedaj obdelane zemlje padla na 16,3 milijone hektarjev. Pred prvo svet. vojno je Argentina izvažala 20% svetovnega izvoza žita z več kot tri milijone tonami, medtem, ko so tedaj ZDA trgovale v svetu z manj kot enim milijonom ton. V dobi 1950 do 1954 je arg. izvoz žita dosegel 2,2 milijonov ton (9% svetovnega izvoza žita), ZDA so pa v istem času izvažale 11 milijonov ton žita. Notranja potrošnja je v Argentini leta 1900 dosegala 46% proizvodnje, l. 1935 do 1939 56%, od leta 1950 do 1954 pa 65%. Poslanec, ki je navajal te podatke, se je ob navajanju te statistike vpraševal, kaj se bo zgodilo potem, če bo notranja potrošnja po predvidevanju strokovnjakov leta 1967 dosegla proizvodnjo, ko pa je znano, da 95% vseh deviz daje državi poljedelstvo. Spriče takega stanja so poslanci navajali potrebo temeljite reforme poljedelskega gospodarstva in proizvodnje, ali pa „bomo zgrmili v popolnen bankrot“. Poslanski osnutek je bil sprejet z raznimi spremembami in poslan v ponovno obravnavo v senat.

Osma obletnica smrti generala Lonardija

V nedeljo, 22. marca, je minilo 8 let, odkar je umrl šef osvobodilne revolucije general Edward Lonardi. Te obletnice so se spominjali po vsej državi, zlasti po vseh enotah argentinskih oboroženih sil. Glavna slavnost je bila na buenosaireskem pokopališču Recoleta, kjer je gen. Lonardi pokopan. Navzoči so bili min. za narodno obrambo dr. Suarez, drž. tajniki za vojsko, letalstvo in mornarico s svojimi podtajniki in pobočniki ter predstavniki narodnoobrambnih ustanov.

V zvezi z Lonardijevo osvobodilno revolucijo je zanimivo, da je pred dnevi peronistični poslanec za Tucuman Sarulle v poslanski zbornici predlagal, naj ne bi več uporabljali oznake „osvobodilna“ za revolucijo leta 1955, ki je zrušila Peronov režim, in da na javnih prireditvah tudi ne bi več igrali Korčnice svobode. Svoj predlog je utemeljeval s potrebo splošnega pomirjenja med narodom. Predlog so dali v pretres enemu od skupščinskih odborov.

Zun. minister o Titovem povabilu Argentini

Zunanji minister dr. Zavala Ortiz je potrdil časopisna poročila iz Beograda, da je Tito povabil argentinsko vlado, naj bi se udeležila sestanka nevezanih držav. Zadevno povabilo je predsedniku Argentine dr. Illiji izročil Titov veleposlanik v Buenos Airesu Pavel Boje. Min. dr. Zavala Ortiz je dejal, da je o tej zadevi Titov poslanik Boje govoril tudi z njim in da mu je ob tedanji priliki izjavil: „Mi tvorimo del ameriške organizacije s stališčem v zunanjepolitičnem pogledu, ki vsebuje veliko razumevanje vseh držav in potrdilo miru ter demokratskega sistema.“

Orožništvo v provinci Salti je že na sledu tistim komunističnim teroristom, ki so pobegnili ob odkritju kom. vežalnega taborišča. Med zaplenjeno municijo so ameriški strokovnjaki ugotovili, da je nekaj tudi sovjetskega izvora. Zopet dokaz, da prihaja iz Kube.

Glavna konfederacija za delo bo priredila dne 17. aprila veliko javno zborovanje na Trgu Republike pred kongresno palačo. S tem zborovanjem hoče izjaviti pritisk na poslance, naj bi čimprej uzakonili novo socialno zakonodajo, kakor jo vsebuje zahteva CGT, zlasti določitev najnižje sprejemljive življenjske plače z osnovo 13.500 pesov in zvišanje pokojninskih prejemkov. Za ta dan CGT proglašila tudi stavko za 8 ur, da bi se delavstvo lahko udeležilo zborovanja.

Kristus je od smrti vstal! — Veseli se krščanstvo vse!

Najljubša Slomškova velikonočna pesem

Slomšek je že kot kaplan, pozneje kot župnik in škof, vedno poudarjal, da mora v cerkvi vse zbrano ljudstvo peti. Pater Odilo pravi, da je sam vpeljal nekaj pesmi, ki jih ljudje še sedaj pojejo. Zlasti so morali vsi peti: Oče naš pred pridigo ob navadnih nedeljah, Poslan je angel Gabriel v adventu, Oj, Dete je rojeno nam za božič, za veliko noč pa Kristus je od smrti vstal.

Pesem pred pridigo je začel navadno Slomšek sam s svojim zvonkim glasom in vse je takoj pritegnilo. Včasih je priganjal in rekel: Če ne boste vsi peli, ne bom pridigal. Ker so pa tako radi poslušali njegove pridige, so res vsi peli z njim.

Njegova velikonočna pesem je taka:

Kristus je od smrti vstal,
nam se je veseliti.
Veseli se krščanstvo vse:
Aleluja, aleluja!
Veseli se Marija še,
Aleluja, aleluja!

Greh nebo zaklenil je,
Kristus ga odklenil je:
Aleluja, aleluja!
Zdaj je odprt nebeški vrt:
Aleluja, aleluja!

Pojmo hvalo Jezusu,
vstalemu Zveličarju:
Aleluja, aleluja!
Daj zmago nam po smrti tam:
Aleluja, aleluja!

OTMAR MAUSER:

VELIKA NOČ

Spomladansko sonce je vstalo izza šenčurskih gmajn, dvigalo se v nebo kakor svetel balon in objelo z nežnimi žarki zvonik primskovske cerkvice; tipali so po rosnih travah in se lovili v mogočnih lipah kraj vasi, lezli med prijazne hišice in se dobričkali psom, ki so leno pretegovali svoje ude. Dvorišča po vasi si bila čista in okna umita, celo stari omet po zidovih je bil videti čistjši kakor običajno. Prazničnost je dihala od vseh hiš in dan, ki se je rodil, je bil poln prijetnega vonja po zemlji. Rahli vetrič je vel čez polja, da so se zibali in klanjali prvi cvetovi in rosne bilke. Mlado listje je skrivnostno šepetalo v lepo jutro in spremljalo napev ptic po živih mejah.

V blaženo jutro se je oglasil zvon. Zabrnul je s srebrnim glasom in oznanjal ljudem vstajenje Gospodovo. Kakor val se je razlil čez primskovska polja proti Gorenjam in Rupi; odmeval v koprskih pečinah in se izgubljal nekje v Očanovi gošči. Velika noč! Kristus je vstal! Aleluja! Aleluja! je pelo v zraku. Vse je pozdravljalo Gospoda: sonce, zemlja, živali in ljudje. Vse je bilo praznično in prevzeto od veličine dneva. Po vaški cesti so se vsipali vaščani proti cerkvi. Svilene rute so se lesketale v jutranjem soncu in obrazi so bili nasmejnani. Velika noč! Gospod je vstal! je žarelo v očeh očkav in starih ženic, mož in fantov, žena in deklet. Kakor bratje in sestre so bili na ta veliki dan; kakor ena sama velika družina. Pozdravljali so se in si stiskali roke. Nobene zle misli ni bilo v njihovih srcih; nobenega sovražnega pogleda v očeh. Združeni so bili v dušah, ki so plale v ljubezni, kakor da se je vsa ljubezen vstalega Kristusa prelila vanje. Nič ostrega ni bilo v besedah, nič ovinkov in potuhnjenosti. Vse je bilo čisto in iskreno; vse je prišlo iz srca, toplo in mehko. V živahnem razgovoru

so se neznanci spoznavali, menili so se o delu, ki čaka na polju, o vremenu in preteklih praznikih. Dekleta so se sramežljivo izogibale fantov, ki so se zbirali v gručah pred cerkvijo. Praznično oblečene so se počutile nekam nerodne in nič naravne. Tudi fantje so hodili bolj vzravnani v novih oblekah, s klobuki potisnjenimi na stran. Vse je bilo zlito v lepo harmonijo barv in občutkov velikega dne. Vse je bilo zlito v eno misel: Velika noč!

Iz zvonika pa so pritrkavali zvonovi živahno kakor poskočnico. Od časa do časa je stresel zrak pok možnarja, se odbijal med hišami in se izgubil v vasi.

Ko so se zadnji preinili v cerkev, se je pričela slovesna služba božja. S kora so zabučale orgle, pesem se je vzdignila kakor veter in napolnila božji hram: Aleluja! Aleluja! Kristus je vstal! Šla je od srca do srca, od ust do ust in množica je prepevala slavo Odršeniku. Ko je pesem utihnila in je bil obred končan, so se ljudje vsuli iz cerkve kot čebela v lep sončni dan. Zopet so se oglašili zvonovi in spremljali vaščane med hišami in sadovnjaki na poti domov. Opoldansko sonce se je dobrohotno smejalo, kakor da iz njega gleda obraz Kristusa, ki je vstal iz groba. Velika noč je visela nad vasjo, gledala iz malih okenc hiš in se iz zvonika razlivala preko kranjske dežele v smrekove gozdove, zapuščene grape in trosila svoj blagoslov pomladi, ki je razprostrla svoj zeleni plašč čez prirodo. Velika noč! je šumelo v vrhovih smrek. Aleluja! Aleluja! Kristus živi! je dihala narava spokojno v luči božje ljubezni.

Taka je bila velika noč na Primskovem, kjer sem jaz preživel svojo mladost.

ŽENA IN NJEN SVET

Anica Kraljeva

Med starimi papirji sem našla zaručenel, večkrat upognjen list. Na njem so bile zapisane, bogve v kakšne namene, tri kratke zgodbe. Minila so od takrat že dolga leta, a njihov nauk je še vedno svež močan in prisrčen. Zato naj jih čitateljce vzamejo kot velikonočno pre-mišljevanje.

TRI MATERE

Slomškovi materi je bilo ime Marija, to je bridka, grenkosti polna.

Na Slomu je bil njen dom, bel hram med sadovnjaki, pašniki in gozdom. Ko ji je sedemindvajsetletni vzcvetelo telo in je ugledala sad svoj, dečka Antona Martina — ali ji je bridka žalost presunila srce! Kakor bi slutila, kako bo trpel s trnjem kronani vladar slovenskih src. Pa je hotela dati sinku na pot tajen zaklad: v zimskih večerih, ko je brnel kolovrat, ga je učila moliti in peti.

Ko je bilo Antonu Martinu šestnajst let, je mati Marija umrla. Sin pa je nesel njene molitve in pesmi naprej od hiše do hiše, skozi čisto mladost in možko delo, v častljivo starost je romal z njimi in kjer koli se slovenska pesem razlega, moli z nami Slomškova mati.

Krekovi materi je bilo ime Marija, usmiljena. Ko je petega otroka položila v zibelko, ji je umrl mož, rednik družine. Ta je trdo delala, da je vse prehranila in v tesni hišici je bilo še prostora za berače in siromake, za bedne brate božje.

To je bila prva hiša usmiljenja, ki jo je videl deček Janez. In je šel in postal oče ubogih in postavil mnogo hiš krščanske ljubezni — zadrage in šole in domove za delavke in delavce. Koliko spomenikov je imela mati Marija Krekova po vsej naši zemlji!

Tretji materi pa ne vem imena. Prišla bo, ni je še. To si ti deklica, žena, ki to bereš. Nosila bo v srcu kakor v dragocenem vrču bridkost in molitev in pesem Marije Slomškove — in usmiljenje in življenjski pogum Marije Krekove — pa še nekaj, kar nam je Bog daroval: veselo vznemirjenje božjih zvonov v duši, nebeško radost.

Mati slovenske bodočnosti, bodi pozdravljena!

„Prišla bo, ni je še,“ pravi pisatelj zgodbic. Ni je še? Morda že prihaja tretja mati, čeprav ji ne vemo ne imena. Morda živi v domovini, morda v tujini med nami. Kjer koli živi, ji bo izročilo obeh Marij velik dar za njeno poslanstvo.

Največje in najlepše stvari v človeškem življenju se ne kupijo z denarjem. Ljubezen do Boga, zvestoba narodu, usmiljenje do bližnjega in radost čistega srca, so darovi iz božjih rok. Usoda našega naroda ni ravno vesela in lahka. Tako v preteklosti, kakor v sedanjosti, se moramo truditi, da ohranjamo svojim otrokom vero in materinsko besedo. Posebno v tujini občutimo, kako težka je ta naloga.

Vzgoja vere se začne, ko mati dojenčka pokriža, ko mu pozneje pomaga sklepati ročice k molitvi. Iz prvih kratkih molitvic, ga vpeljemo v daljše. V prošnjah naj imenuje družinske člane, odsotne sorodnike, znance, ki trpijo na bolezni ali revščini, za propalice in zločince, da bi se poboljšali itd. Tako ga vpeljemo v pogovor z Bogom, ki ne bo prenehal do smrti.

Lepo je povezati večerno molitev s petjem. Poleg nabožnih pesmi, dodajmo še narodne, vesele in šaljive. Vsi otroci imajo to zelo radi; posebno če tudi očka zraven pomaga. Molitev in pesem pred spanjem, pa še nekaj toplih besed, dá otroku občutek miru in varstva. Če se tako ravnanje spremeni v navado, bodo to za otroka vedno najlepši spomini na dom. Otroška molitev in narodna pesem ostane v srcu za vse življenje. Tudi če je že pozabljena, zadostuje majhen dogodek,

da oživi. Marsikomu je tak oživilen spomin na dom pomagal iz zablod na ravno pot.

Druga zgodbica nam da izročilo neprecenljive vrednosti: življenjski pogum in ljubezen do bližnjega. Naše družine odlikuje velika delavnost. Skoro vse živijo pod svojo streho. Otroci so dobro oblečeni, dobro hranjeni in tudi za šole kažejo starši veliko skrb. Vse to je lepo in potrebno, a ni dovolj. Skrb za svoje otroke je naravna, a zapoved ljubezni zahteva od nas še kaj več. Segati mora daleč preko doma.

V blagostanju se večkrat zgodi, da srca otrdijo, da človek nima več oči in ušes za one, ki trpijo pomanjkanje, ki prenašajo vse mogoče stiske. Lakota je huda nesreča, revni so bolniki. Pomagajmo jim po svojih močeh! Potrebni pomoči so pa tudi ljudje, ki živijo v samoti, pozabljeni od vseh. Hrepenenje po prijateljski topli besedi in razumevanju težav je njim to, kar je suhi zemlji klic po vodi.

Pomislimo na to in pregledjmo vrsto naših znancev in prijateljev. Ali lahko komu kaj damo od tega, kar je nam Bog dal?

V knjigi pregovorov je zapisano: Ne odklanjaj dobrote onemu, ki jo potrebuje, če je v Tvoji moči, da jo izkažeš. Ne govori svojem bližnjemu: Pojdi in zopet prid; jutri ti bom dal, če to imaš!

Po tej poti bomo dosegli ono čisto radost, o kateri pravi pisec zgodbic, da je kakor veselo zvonjenje božjih zvonov v duši. To je pa že lastnost tretje matere.

Pogovor z vnučkom

Zadnjič enkrat sem „gnal“ svojega vnuka na zrak. Dobrih pet let ima, je kot živo srebro, pa je revček obsojen na ječo tistih nekaj metrov sveta okrog hiše. Avenida General Paz je za velemesto to, kar so pljuča za človeka. Tam je vsaj nekaj drevja in grmovja in pedenj zelene trave vmes, tako da se da prosto dihati, čeprav je ljudstva toliko, da so drug drugemu na poti.

To je bilo nekaj za poba. Po obeh betonskih trakovih se je vila nepretrgana veriga avtomobilov, vseh oblik in znamk; on je poznal vse, med tem ko jaz komaj ločim mlekarški voziček od „troleja“. Tako rad bi fantiča rešil mrzlih krepljev velemesta in mu malo približal romantiko in lepoto skromnega domačega življenja, ki smo ga živeli mi v domovini. Beseda je nanesla, da je ta problem načel vnuček sam z vprašanjem, če smo tudi tam, kjer sem jaz doma, imeli General Paz in avtomobile in „subte“...

Skromno se mu pojasnil, da marsičesa, kar ima veliko mesto, pri nas doma nismo imeli, ker nismo potrebovali, mnogo reči pa smo imeli, ki jih velemesta nimajo: lepoto pokrajine, gore, jezera in bistre potoke, polja, travnike in gozdove, pomladno cvetje in sneg in mrzaz pozimi, toplo sobo in zakurjeno peč in sto lepih starih navad, ki so spremljale naše življenje iz dneva v dan.

Prišlo mi je na misel, da bi mu o veliki noči, ki se bliža, povedal kaj zanimivega. Če bi bil vedel, da bo to moje pripovedovanje tako težko, bi najbrže ne bil načel tega vprašanja. Zakaj težko? Zato, ker je bilo vse, kar sem fantiču povedal nekaj tako novega in neznanega, da o marsičem sploh ni mogel dobiti dovolj pojma.

Govoril sem mu o cvetni nedelji, bolj rečeno o tem, kar petletnega junaka na cvetno nedeljo zanima: o butarah. Da smo šli že nekaj dni prej v gmajno po vse potrebne rastline za butare: bršljan, tri leskove enoletne mladike, tri vese cvetočega dreva, tri dobrotove palice s tremi popki na vrhu, tri palice cvetočih mačic, vrbovo beko za vezavo butare itd. Da so ponekod imeli butare majhne, tako da so jih otroci nesli v cerkev k blagoslovu, po-

nosni Gorenjci so pa v nekaterih župnijah naredili tako velike, da so se gale v cerkvi do stropa in da jim je bil kos le krepak možak.

Fant je poslušal odprtih ust. Nato pa začel z vprašanji: Kaj je gmajna, kakšna je leskova mladika, kako cvete dren, zakaj ima dobrotovina tri popke na vrhu, kakšne so butare: debele, drobne, težke, lahke? Ubogi fant: dobro ve, kakšen je ombú, evkaliptus, palma, kaktus, leskove palice pa niti po imenu ne pozna, kaj šele, da bi bil kdaj „leskovo olje“ okusil.

Izredno se je poba navdušil za staro slovensko navado, ki je pa že marsikje šla v pozabo, ponekod so jo pa z vslo slovesnostjo ohranjali: Boga strahiti. Oj kako po polževo so tekle minute, ko so duhovni gospodje v cerkvi peli psalm za psalom, veliko sredo, četrtek in petek; veliko časa je minilo, da je cerkvenikov kajfež ugasnil zopet eno od štirinajstih sveč, ki so gorele na trikotniku, kako nestrpno smo čakali, da je gospod trikrat udaril s palico po tleh, da se je lahko začel ropot. V cerkvi smo bolj po krščansko poropotali s klepetci in ragljami, glavni ropot pa je bil pred cerkvijo. Tja smo nanesli zabojev, nerabnih sodov in škafov, desk in vsega, kar je lahko povzročilo ropot. Ko je v cerkvi zaropotalo, je zabobnelo tudi pred cerkvijo, kjer je mladi svet s koli in krepeli v roki čakal znamenja, da lahko udari. In padalo je med strahovitim udrihanjem in bobnenjem, dokler ni bilo vse drobno. Ta zdobljeni les se je hranil za ogenj, ki ga je župnik blagoslovil na veliko soboto in ki smo ga potem raznašali po vseh hišah.

Joj, kako so se vnučku svetile oči! Kako rad bi bil pomagal pri strašju Boga. Sto vprašanj je zastavil, sto stvari bi bil rad podrobno vedel. Eno prvih je bilo, če policija ni zabranila tega razbijanja. Ubožec, kako smo ga že civilizirali: ropot raketnih letal nad glavo in hrumenje motornih vozil se mu zdijo čisto naravno, s kolom udrihati po starem zaboju pa je prestopel, ki ga policija kaznuje.

Še ena reč ga je močno zanimala. Blagoslov in raznašanje ognja na veliko soboto: kako smo že sredi zime šli

v gozd iskat lesne gobe, kako smo te čudne rastline pripravljali, da bodo dobro služile svojemu namenu, namočiti jih je bilo treba v pepelnem lugu, nato dobro osušiti, nato s tolkalom temeljito zmehčati, da bodo takoj zagorele, ko jih bomo položili na blagoslovljeno žerjavico, dobro jih je bilo treba privezati na žico ali na palico, da jih bo mogoče vihteti in tako ohraniti ogenj živ, dokler ne bo prišel do cilja. Kako smo nestrpno čakali, da so padle kaplje blagoslovljene vode na ogenj, pripravljene za tek proti domu in kako je bil ponosen tisti, ki mu goba prvemu zažarela in je oddirjal z njo proti hišam, kjer so prinešeni blagoslovljeni ogenj odkupili z rdečim pirhom. Seveda je piruh dobil le oni, ki je prihitel prvi. Tisti, ki smo imeli bolj kratke noge, smo pa navadno po zavrteh prišli domov, odložili žarečo gobo v peč, kjer so že čakale velikonočne gnjati in kolači.

Govoril sem mu, kako so na veliko soboto nosili k blagoslovu velikonočna jedila: dolge vrste brhkih deklet, z belimi predpasniki, na glavi pa jerbasi polni velikonočnega „žegna“, pokritega z vezanim prtom.

Govoril sem mu o vstajenjski procesiji, o študentu, ki je nosil „Alelujo“, o krepkih fantih, o narodnih nošah, ki so nosili farno in podružnična bandera — na treh, štirih drogovih tako večje, da je dragocena žida s svetnikovno sliko ponosno plapolala v pomladnem vetru.

Razlagal sem mu, kako smo za veliko noč sekali pirhe ali pomaranče, kako smo jedli na veliko nedeljo pred blagoslovljenimi jedmi „alelujo“ napravljeno iz repnih olupkov, kako smo na veliki ponedeljek hodili v Emavs in še marsikaj drugega.

Vnuček me je gledal, kakor bi mu pripovedoval zgodbe iz Indije Koromandije, ki so se zgodile pred tisoči leti. Kar verjeti ni mogel, da je njegov dedek te reči leto za letom videl in doživel do nedavnega časa. A dedek se ne zaveda, da je slabih dvajset let zanj „nedavni čas“ — za vnučka pa je to zgodovina davnih časov.

Ubogi vnuček. Kako hitro se oddaljuje od njega to, kar nam je bilo in nam je še tako blizu. Ali se zlasti ob praznikih dovolj potrudimo, da bi se ta razdalja ne večala preko mere? —k

PASIJON V RAMOS MEJII

V spomin 15 let slovenske službe božje v Ramos Mejii in v začetku Velikega tedna so pod režijo g. Janeza Špeha on, njegovi igralci, ramoski domačini in gostje uprizorili na evnetno nedeljo, 22. marca t. l., v dvorani sester dominikank v Ramos Mejii Trpljenje in smrt Gospoda našega Jezusa Kristusa. Začetek je bil ob 6 zvečer po sv. maši in to je pomagalo, da je bila prostorna dvorana še kar dobro zasedena, kajti vreme je bilo nezgodno slabo in če bi bilo boljše, bi gotovo bila udeležba poslušalcev in gledalcev dosti številnejša. V začetku je č. g. slovenski župnik Janez Kalan spregovoril pozdravne besede, s katerimi se je zahvalil vsem, ki so se trudili in pripomogli, da se je ves čas služba božja lepo vršila in pa tudi, da je da te uprizoritve pasijona prišlo.

Za g. Kalanom je stopil pred poslušalce g. predsednik Slomškovega doma Janez Brula, ki je prebral govor g. Janeza Špeha, katerega je imel prvotno namen prebrati g. Špeh kot režiser sam, pa se je moral v zadnjem trenutku preobčuti v nosilca glavne vloge na mestu prej določenega g. Maksa Noseta. G. Špeh je po g. Bruli povedal, da je pasijon drama vseh dram in da je bilo hrepenenje njegovo in njegove gledališke družine vsa ta leta, kar smo tukaj, uprizoriti Gregorinove Pasijon, a do celotne uprizoritve do danes ni moglo priti iz razlogov pač, ki so vsakemu poznavalcu tukajšnjih slovenskih gledaliških razmer razumljivi in jasni. Zato je tudi ta uprizoritev kompromis ali sodelovanje Gregorinovega besedila s skiptikonom in govornim trakom. Naj bo pa ta uprizoritev obnem pobožen spomin na rajnega avtorja Gregorina.

Pasijon je gotovo drama vseh dram, vsakemu krščanskemu človeku najbližja in najbolj dovezna. Toda iz gledališko stilnega stališča je bolj epika kot drama in najbolj odsko dramatičen je pravzaprav prizor pred Pilatom. Davni vekovi so že poznali uprizoritve pasijona in vsaj v 18. stoletju smo tudi Slovenci dobili svojega, kapucinskega v Škofji Loki, potem Drabosnjakovega, Finžgarjev prevod na Jesenicah in še marsikaterega, vse do splošno znanega Gregorinovega, ki je v zadnjih letih pred našim odhodom v tujino polnil ljubljansko gledališče in šel po mnogih odrih v slovenskem podeželju. V naši sosesčini nam je bil najbolj poznan pasijon v Oberammergau iz zgodnje baročne dobe, ki se še zdaj vedno uprizarja. Uprizoritve pasijonov so od srednjega veka dalje doživle mnogo sprememb in dopolnitev, tako marsikje prizore in dogodke iz prejšnjega Jezusovega delovanja — vse pravzaprav razširjen epos. Špehova napoved, da mora biti v naših razmerah pasijon kombinacija Gregorinove „ire“ s samim besedilom, skiptikonom in govornim trakom, je v

poročevalcu zbudilo staro mnenje, da tehnično reproduciran glas in slika nikoli ne moreta biti enakovredna živemu igranju, naj sta tehnično še tako dobro izvedena. Da je bilo tudi v režiserjevi zamisli to tiho izraženo, je poslušalec dobro čutil.

Prišel se je pravi pasijon. G. Lojze Rezelj je s pulta prebral oznanila in prerokbe in to tako jasno in s plastično izgovarjavo, da je res upravičen sloves, ki ga uživa, da je najboljši napovedovalec. Nato se je pričela zgodba v traku in spremni glasbi. Glasba je bila vsebinski primerna, govor in glasba sta se lepo dopolnjevala in se je glasba razločnosti govora decentno umikala. Na platnu so se prikazovali prizori vseh petih skrivnosti žalostnega dela rožnega venca v raznih varijantah in podrobnostih. Te slike so bile, recimo realistične, kot je v bistvu realistična tudi priredba Gregorinovega Pasijona, a vendar je obojni realizem malo različen. Med tretjo in četrto skrivnostjo žalostnega rožnega venca je režiser g. Špeh vključil nekoliko predelan Gregorinov prizor pred Poncijem Pilatom, prizor, ki je tudi v resnici najbolj dramatičen.

Jezusa iz Nazareta je predstavljal pri izvedbi g. Špeh sam. Gotovo ni imel mnogokušenj, a vendar je bil vreden upodabljalet te najvažnejše vloge. Edino, kar bi mu mogel oporekati, je to, da je nekako premišljeval, kaj naj Pilatu odgovori, dasi je Bog-človek tudi v najhujšem trpljenju na edini pravi odgovor vedno pripravljen. Največjo vlogo je imel pravzaprav Poncij Pilat g. Janeza Perharica in jo rešil sijajno, kot morda še nobene druge ne. Izmed ostalih kreacij bi omenil gđ. Fani Grumovo kot ženo iz Magdale, g. Ivana Ovná kot Jožefa Kajfo, g. Stanka Novaka kot Jožefa iz Arimateje. Pa tudi vsi ostali so bili povsem na mestu.

Kot pri pasijonu ni na mestu ploskanje, tako niti ni na mestu hvalisanje posameznih igralcev, kajti Pasijon je pravzaprav molitev in češčenje Boga: je pobožnost, ki ne spada v dnevni tisk in je pobožnost, ki gre igralcem naprej v življenje. (Prim dogodka iz Oberammergau!) Le ker so me poslali poročat, naj še omenim, da je g. Špeh lepo razporedil predstavnike posameznih oseb, da je bila scena g. Francija Holsana sicer preprosta, pa ustrezna in da je bila projekcija g. Francija Tomazina točna, kakor tudi vsi zvočni efekti. Kar je bilo tehničnih neustreznosti, to seveda ni krivda rokovodcev.

Pri vseh težavah, ki jih nudijo buenosaireške razmere za tovrstno delo, moramo biti vendar g. Špehu in vsem sodelujočim iskreno hvaležni in jim odkritosrčno čestitati.

M. M.

Novice iz Slovenije

Pravopisna komisija pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani je pred leti ugotovila, da bi prepono —lec morali pravzaprav pisati —vec (bralec — bravec). Slovenski jezikovni znanstveniki so pred izdajo zadnjega Slovenskega pravopisa opozorili o tej svoji ugotovitvi slovensko javnost in jo prosili za mnenje. Odgovori so bili tako šibki, da komisija svojega mnenja ni spremenila in ga je objavila v najnovejši izdaji Slovenskega pravopisa. Tedaj pa je nastal v slovenski javnosti vik in krik. Po listih se je začela ostra polemika. Eni so branili stališče jezikoslovnih znanstvenikov in dosledno pisali prepono —lec z —vec. V tem sporu so končno našli neko kompromisno rešitev, ki je obstajala v tem, naj se prepona —lec do nadaljnjega piše tako kot doslej. Sredi decembra je pa predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti objavil „v interesu enotnosti“ svojo odločitev, naj končno javno ostane stara oblika, t. j. bralec je bralec in ne bravec, tkalec tkalec in ne tkavec itd., itd.

Ljubljanska opera je z zadnjim gostovanjem v Celovcu znova dosegla velik uspeh. V soboto dne 7. marca je uprizorila pred celovskim občinstvom Verdijevo opero Macbeth, v nedeljo 8. marca pa nastopila z Ponchiellijevo opero Gioconda. Oba večera je bilo gledališče nabito polno hvaležnega slovenskega in nemškega občinstva. Januarja meseca je pa ljubljanska opera z baletom gostovala v raznih italijanskih mestih. Na tem gostovanju je nastopala z opero Zlati petelin. Tudi za njene nastope v Italiji so bile vse vstopnice vedno razprodane.

V knjižnici Mestnega gledališča v Ljubljani je izšel drugi del spominov pok. igralca Milana Skrbinska pod naslovom „Gledališki mozaik“.

Splošno gradbeno podjetje ZIDAR v Kočevju zatrjuje, da ne pozna sezonske delovne sile. Nikogar namreč ne sprejme na delo, če se ne odloči za stalno namestitev. Enako stališče zavzema tudi glede delavcev, ki prihajajo v ta kraj iz Bosne in Hercegovine ter Srbije, za katere pravi, „da skoraj vedno žele skleniti stalno delovno razmerje.“

Na razširjeni seji občinskega odbora Zveze kom. Slovenije in Socialistične zveze delovnega ljudstva v Trebnjem so tamošnji krajevni kom. oblastniki razpravljali o vprašanju, kako bi še več zemlje, ki je še lastnina zasebnih kmetov, spravili v družbeno last. Ugotovili so, da je sedaj v tem kraju v družbeni lasti približno 650 hektarjev obdelane zemlje. Lani je kmetijska zadruga pridobila 149 hektarjev njiv in 88 hektarjev travnikov. Del teh njiv bo zadruga začela obdelovati s stroji šele v jeseni, ko bodo kmetje z njih pospravili

pridelke. Letošnji načrt kmetijske zadruge se predvsem zavzema za pridobivanje zemlje v Mirenski dolini, t. j. na področju krajev Mokronog, Bistrica, št. Rupert, Ostrožnik, Straža in Mirna. Pridobiti pa hočejo samo zemljo, ki bo primerna za strojno obdelavo.

Udeleženci seje omenjenih komunističnih organizacij so končno izražali željo, naj bi imela kmetijska zadruga do konca leta 1965 pod svojo upravo več kot 1000 hektarjev obdelane zemlje. Pri tem so pa odboru zadruge naročali, naj podružabla samo toliko zemlje, kolikor jo lahko obdela. Kritizirali so pa „odmaknitev zadruge od združnikov“ in „zanemarjanje sklepanja pogodbenega sodelovanja z zasebnimi kmetovalci“. Sprejet je bil sklep, da mora zadruga tako sodelovanje z zasebnimi kmeti obnoviti in poiskati najbolj ustrezne oblike, da bi se še bolj razširilo.

V Sloveniji se je v letu 1963 pripetilo na cestah 5591 nesreč, ki so terjale 246 mrtvih in 5495 poškodovanih. Od tega jih je bilo 2293 s hudimi poškodbami. Največ nesreč je bilo zaradi prehitre vožnje z obzirom na slabo stanje cest, neupoštevanja prednosti predvsem na križiščih, nepravilnega in nepravidnega prehitavanja, nepazljivosti, raztresenosti in neizkušnosti nekaterih voznikov. Nesreč, ki so zahtevale smrtno žrtve, je bilo 243. V njih je izgubilo življenje 246 ljudi. Med njimi je bilo največ izpostavljenih pešcev (72) in kolesarjev ter voznikov triciklov (46). Največ nesreč je bilo meseca avgusta (71), najmanj februarja (167) in januarja (209). Glede dni je bilo največ nesreč ob nedeljah. Bilo jih je kar 1400, t. j. dobra četrtina. Najmirnejši dnevi so bili točki, ko se je pripetilo samo 183 prometnih nesreč. Z ozirom na kraje je glede prometnih nesreč na prvem mestu ljubljanski okraj, za njim je v veliki razdalji mariborski, za tem pa Koper in Celje.

V Velikem grabnu pod Begunjščico je januarja nastal požar v višini 1500 metrov. V začetku se je zdelo, da požar ni nevaren, toda ko je zavel naprotni veter, so plameni začeli ogrožati lep mešani gozd pod Velikim grabnom. Ponoči se je požar razširil na področje skoro 10 hektarjev. Ljudem, gasilcem in vojaštvu se je z velikim naporom posrečilo požar najprej omejiti, nato pa zadušiti.

V Sloveniji je Cestno podjetje v letu 1963 porabilo samo za popravilo cest v ljubljanskem okraju 300 milijonov dinarjev. Okvare na cestah so nastale v glavnem pozimi. Med najslabšimi cestami v Sloveniji so bile ceste Ljubljana — Vrhnika — Logatec, Ljubljana — Litija in dolenska vpadnica od Škofljice do

Ljubljane. Pri gradnji te ceste so računali z obremenitvijo 300 ton na dan, navadno je pa ta cesta obremenjena celo s 3.000 tonami dnevno. Kvadratni meter popravila ceste stane 3000 do 4000 din.

Umrli so. V Ljubljani: France Podrekar, akademski slikar, Marija Ajdišek, Fran Černe, pleskarski mojster, Josipina Dobnik, vdova vlakovodje, Matija Debevec, pos., Drago Lovrič, uslj. Elektrokospodorske skupnosti Slovenije, Simon Rižnar, v. fin. revizor v p., Frančiška Kristan roj. Juha, Jože Zibelnik, upok., ing. Jože Gostiša, rudarski inženir, direktor obrata za specialna rudarska dela rudnikov Trbovlje in Hrastnik, Janez Zabukovšek, upok., Franc Grojzdek, ključavničar Saturnusa in Amalija Mraz roj. Artiček v Celju, Franc Markizeti na Jesenicah, Ivan Lavrič, kovač na Igu, Miha Prošek v št. Vidu nad Ljubljano, Helena Vupot, bančna uradnica v p. v Mislinji, Jakob Pavič, tesarski mojster v Domžalah, Anton Horvat v Ponikvi, Vinko Toplak, upok. Strjancih, Angela Vomer roj. Požekar, učit. v p. v Mariboru, Marija Knapič, upok. v Tacnu, Ivan Debevec, uslužb. podjetja Kovinar v Kočevju, Marija Lampič roj. Pogačar v Zg. Hrušici, Marija Prusnik iz Podlipoglav, Filip Kaučič v Razdrtem, dr. Alojzij Trstenjak, politično-upravni uradnik v pokouju in Mariboru, dr. Anton Andrejčič, advokat v p. v Zgornjem Brniku, Justič Gaser, biv. trgovka na Jesenicah, Alojzij Brodnik, uslužb. elektrarne v Trbovljah, Janko Preželj, župnijski upravitelj pri Sv. Katarini. Štefan Traven, župnijski upravitelj v Jarvjah nad Škofjo Loko in Karel Rupnik, bivši župnik v Hotiču; živel je v pokouju pri cistercijancih v Stični, kjer je tudi umrl.

VELIKONOČNI ZVONOVI

Branko Bohinc

V spomin vsem tistim, ki so jim leta 1945 zadnjikrat peli velikonočni zvonovi.

Velika noč poje.
Radost, radost
drhti preko polj.
Srce moje
v plamenu trepeče
velikonočne sveče.

Zvonovi zvonijo.
Radost, radost
razdelil sem njim,
da bi si jo
ponesli v domove.
Sam stopam med grobove.

Velika noč poje.
Radost, radost
za vsako srce.
Moje, moje
zaprete so line
z zapahi bolečine.

NAŠI MLADINI

Ta del „Svobodne Slovenije“ je namenjen vam, slovenska mladina. Trojen je namen tega, kar bo izhajalo v tem delu:

Da ste tudi vi otroci božji in imate zato dolžnosti do Boga: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca!“

Da ste tudi vi ljudje: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!“

Da ste tudi vi Slovenci: „Kdor svoj jezik zaničuje, svoje matere ne spoštuje!“

V čim lepši in primernejši obliki bomo skušali izpolniti ta namen. Vi pa si to vtisnite ne samo v spomin, marveč tudi v srce in zlasti v dušo. In po tem ravnajte svoje življenje!

Martin Mizerit

NI V PIRHIH

Ni v pirhih le Velika noč,
v pomladni ne priloži,
ni v butarah, ki z njimi zdaj
ves srečen človek hodi...

Ni Velike noči nikjer,
naj ti oko v neskončnost seže,
občutiš jo, če te srce
pobožno nanjo veže.

Danilo Gorinšek

VELIKA NOČ

Ptička iz dalj priletela,
ptička je pesem zapela,
pesem o sončni pomladi,
pesem o deklici mladi.

S ptičko zapela je Metka,
Zvonko in brez presledka
peli sta skupaj ves dan
sredi brstičih poljan.

Mačice žametne v meji
kot vasovalke na preji
sanjam so sladkim se vdale
in poslušale...

Rekla ob zori je Metka:

— Zdajle pa spet od začetka!
Našla tako pojoč
ju je Velika noč.

Mirko Kunčič

Velika noč

„Tingel-tingel — bom-bom!“ je prikavalo pri fari.

Mati je stopila na prag in poklicala: „Otroci, pridite, da bomo nesli k blagoslovu!“

Leško, Peter in Marjanica so pritekli z vrta. Prijeli so se za krilo matere, ki jih je odvedla v hišo.

Na mizi je stal pisan jerbas. Otroci so zlezli na klop, se naslonili na mizo in gledali. Mati je skladala v jerbas.

„Vidite, kolač — to je krona Kristusova.“

„Jagnje — Jezus je bil nedolžno jagnje za nas darovano.“

„Pirhi — rdeče kaplje božje krvi.“

„In tri korenine hrena — trije bridki žebli.“

Tako je razlagala mati, pregnila

jerbas s pisanim prtom in ga zadela na glavo. Potem so šli.

„Tingel-tingel — bom-bom!“ je prepevalo po zraku. Bandera so plapolala v vetru. „Alelujja!“ je odmevalo po polju.

Mati se je vrnila z otroci od vstajenja in blagoslova. Tedaj je vzela oče nož, prekrizal kolač in odrezal. Dal je dva kosa vsakemu in dva pirha vsakemu.

„Kaj boš sedaj, Petček?“ je vprašala mati.

„Vse bom pojedel,“ je rekel Peter.

„Kaj boš ti, Leško?“

„Danes en kos, jutri en kos.“

„In ti, Marjanca?“

Marjanca pa je rekla: „Pol kosa pojem danes, pol ga pojem jutri. Enega pa ponesem v bajto ubogim gostem. Nič niso nesli k blagoslovu, ko nimajo.“

„To je lepo, Marjanca,“ izpregovoril oče.

Leško gleda, Peter gleda.

„Jaz tudi, jaz tudi,“ se oglasita oba. Hitro vzamejo otroci vsak svoj kos in gredo v bajto.

Siromaki v bajti so večerjali krompir v oblicah.

„Nate, nate!“ so jim ponudili prišleci kolača.

Ubožcem se je samo smejalo od veselja. Zasadili so lačne zobke v beli, sladki kolač.

Njih mati, vdova Jera, je od veselja jokala.

Otroci so se vrnil domov. Preko polja je še vedno donelo: „Tingel-tingel — bom-bom!“

Otroci so poslušali glas velikonočnih zvonov. V njih srcih pa je bilo veselo, kot da jih sam Bog hvali za njih dobro dejanje.

F. S. Finžgar

Mirko Kunčič:

Dobrosrčni striček

Živel je striček, ki je bil neskončno blag in usmiljen, da mu ni bilo več živeti na tem grešnem svetu.

Vseposod je videl samo sovraštvo in prepri. Vsakdo se je skušal preko svojega bližnjega povpeti na površje in nagraditi nezasluznega bogastva in časti. Večen boj za nadvlado je divjal med kralji in cesarji, večen boj med narodi; večen boj celo — med branjevcami na trgu... Nihče ni imel več razumevanja za gorje svojega bližnjega, nihče ni več prizanašal in odpuščal; vsi vprek so gojili v sebi le mržnjo in zavist. Strašni časi!

Dobrosrčni striček se je vsega tega tako naveličal, da bi najraje umrl. A božja poslanka smrt ne pride kar na ukaz. Striček je zato sklenil, da se napoti v samotni kraj na deželi in se tako povsem izogne človeški družbi.

Rečeno, storjeno...

Kupil si je majhno, a udobno hišo kraj širokega smrekovega gozda tik morske obale. Kaj hitro se je vživel v blaženi mir narave. Ves ljubi božji dan je posedal na obali, žulil staro čedro med zobmi, jadral z očmi daleč, daleč preko sinjega morja in poslušal božajoče šumenje valov. Bil je vse srečen v svoji veri, da je za vedno ubežal raznim krivičnim in tujim dejanjem, zaradi katerih je prej dan za dnem krvavelo njegovo zlato srce.

Pa se mu je zgodilo nekoč nekaj silno neprijetnega.

Ko je stopil v klet, da bi odrezal od nasoljene svinjske gnjati masten kos in si tako utolžil poželenje po okusnem priboljšku, bi se bil od presečenca skoraj zgrudil na tla. — Svinj-

ska gnjat je izginila brez sledu. To se pravi: le še gole kosti so ležale na njenem mestu. Striček se je sunkoma ozrl — in komaj je še utegnil ujeti s pogledom repek dobro rejene miške, ki je smuknila v luknjo.

(Bo še)

TO PA NI POVEST!

Šamo nekoliko vrstic je, v katerih je nekaj slovenskih pregovorov. Da jih boš našel, se boš moral nekoliko potruditi. Saj brez muje se še čevljev ne obuje. Tudi je res, da pečeni golobi nikomur v usta ne lete. Je treba pač začeti, čeprav vemo, da vsak začetek je težak. Tuč je res, da kdor išče, najde. Si ti že našel pregovore? Prav. Konec dober, vse dobro! Pregovore si zapomni. Gotovo ti bodo kdaj prišli prav!

SLOVENSKA ZEMLJA

V UGANKAH

Tri mladenke, tri Slovenke
so se posloville.
Prva soncu šla naproti,
druga k morju po najkrajši poti.
Tretja je doma ostala,
da je z rodno rod vezala.

Vzemi nekaj kropa,
pol dodaj še kaše.
To bo sladna jed!
Kaj še! Reka
v Savo se izteka.

Na Dolenjskem išči sled!

„VISOKA“ MATEMATIKA

(5500 — 3500) + (475 — 225) +
(25 × 4) + (10 × 7 — 7) = ?

Kakor vidiš ni to ravno „visoka“ matematika. Pač pa ti končno število računa pove višino gore v Sloveniji. Katera je ta gora?

(Rešitve v prihodnji številki)

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Velikonočno vstajenje v dvorani Slovenske hiše na Ramón Falconu, velika sobota, 28. marca 1964 ob 23:

I. Velikonočni obredi: 1. blagoslov ognja, 2. blagoslov velikonočne sveče, 3. slovesen sprevod z velikonočno svečo in slavospev velikonočni sveči — Kristusu, 4. berila, ki govore o predpodbah svetega krsta, 5. prvi del litanij vseh svetnikov, 6. blagoslov krstne vode, 7. obnova krstnih obljub, 8. drugi del litanij vseh svetnikov.

II. Slovesna sv. maša velikonočne vigilije s skupnim sv. obhajilom.

Cerkvena nabirka je namenjena za kritje stroškov pri cerkveni opremi in obleki.

Osebnosti

Poročila sta se v cerkvi Varstva sv. Jožefa dne 14. marca t. l. v Buenos Airesu ing. Franc Bajlec in gđ. Julia Alcira Kruls, ženin je sin člana Narodnega odbora za Slovenijo in biv. nar. poslanca, dr. Franca Bajleca. Čestitamo!

Umrla je v visoki starosti 83 let v Kompoljah (Dobropolje) ga. Marija Mustar. Sin Stanislav živi z ženo in petimi otroci na Ezeizi; eden njegovih bratov pa je bil ubit na Turjaku. Ob smrti drage matere izrekamo sinu Stanislavu in vsej njegovi družini iskreno sožalje.

CARAPACHAY

Skavtski večer v Slovenskem domu

V soboto, dne 21. marca je pripravila Zveza slovenskih skavtov prijeten skavtski večer kot nekaj zaključek skavtske poslovne dobe ter uvod v novo poslovno dobo.

Tega večera so se udeležili vsi skavti in skavtinja ter njihovi starši in skavtski svet. Večer se je pričel s sprejemom svojega šefa, ki je prispel v družbi botra skavtskega prapora in prijatelja g. Jožeta Leskovarja ter predsednika Slovenskega doma v San Martinu g. Novaka. Postrojena četa skavtov in skavtinja je strumno pozdravila, nakar je šef dal znamenje ter povabil tudi vse starše in goste, da vstopijo v dvorano doma, kjer je vse prav lepo pozdravil in poudaril namen tega večera. Nato je pozdravil botro in botra prapora, ter jima izročil v spomin album fotografij skavtske prireditve v mesecu decembru.

Nato so skavti in skavtinja v pestrih krojih stopili na oder ter zapeli slovensko skavtsko himno, več narodnih in skavtskih pesmi. Pokazali so tudi zanimive točke tabornih večerov, ki so vzbujale veliko dobre volje in smeha.

Nato je šef skavtov g. Trtnik v imenu skavtov in njihovih staršev čestital g. Leskovarju k njegovemu godu ter mu izročil primerno darilo: sopek nageljnove rožmarina povezanega s slovenskim trakom ter lepo okrašen torto. Vsi navzoči so to gesto odobraval z živahnim odobravanjem. Zatem pa so skavti in skavtinja zaigrali kratko igrigo. Zbrane goste je nato v imenu Slov. doma v Carapachayu pozdravil g. Edi Škulj. Zatem pa je g. Trtnik pokazal in razlagal skoptične slike v barvah, posnete ob priliki blagoslovitve skavtskega prapora; pokazal je tudi lep barvni film z iste prireditve, nato pa še film s taborjenja naših skavtov v Córdoba in Rumipalu. Filmi so bili zelo slikovito posneti in pokazali, kaj vse skavti na taborjenju delajo in se uče. Marsikomu je bilo ob teh slikah toplo pri srcu, in se mu je vsilila želja, da bi mogel tudi sam doživljati vso to lepoto.

Ko smo se dobora nagledali tega filma, pa je pokazal še g. Leskovar zanimiv kulturni film, posnet v Afriki, ki je prikazal življenje afriških živali, silo voda, ter katastrofalno uničevanje, ki ga povzročajo žareči vulkani. Sledil je še en film, ki je prikazoval življenje in smrt ameriškega predsednika Kennedyja.

Vsi filmi so zelo lepo vplivali na navzoče, ter so jih tudi z živahnim odobravanjem sprejeli. Sledilo je nekaj skavtskih točk in pesmi, nakar je šef zaključil večer in se zahvalil vsem za udeležbo; obljubil je tudi, da se bodo taki večeri še vršili.

MORON

SFZ Moron. V soboto 21. marca, se je vršil tretji redni občni zbor. Prišel se je ob 19. z molitvijo. Nato je bil na predlog predsednika Iva Majhna sprejet za častnega člana odbora g. Janez Kralj. Sledila so poročila predsednika, blagajnika in referenta za naraščaj. Naslednja točka so bile volitve. Bila je ena sama lista, ki je bila soglasno izvoljena z 20 glasovi. Novi odbor pa je sestavljen takole: predsednik: Tone Mizerit; tajnik in kulturni referent: Andrej Troha; blagajnik: Jože Babnik; gospodar: Janez Kunčič; športni referent: Avgust Pogljaj; pomočnik šport. ref.: Janez Klemenčič; voditelj naraščaja: Jože Žakelj; nadzor-

ni odbor: Ivo Majhen in Tone Rode. Kot delegat v centralni odbor pa Tine Vivot.

Novoizvoljeni predsednik se je vsem zahvalil za izkazano zaupanje, nakar se je razvila debata o problemih odbora.

Za konec je g. Jure Rode podal duhovno misel. Občni zbor se je zaključil z molitvijo.

Občni zbor krožka SDO

21. marca t. l. se je na Pristavi vršil občni zbor deklet krožka SDO. Predsednica Marija Babnik je podala pregled odborovega delovanja v preteklem letu. Po kratkem odmoru je zadonelo veselo slovensko petje, takoj nato so se pa vršile volitve novega odbora za poslovno leto 1964. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednica Jožica Lavrič, tajnica Metka Gaser, blagajničarka Marjanca Pregelj, športna referentka Marija Babnik, kulturna referentka Gabrijela Pregelj, gospodinja Marija Rakovec, referentka za petje Marjanca Tominc ter delegatinja za centralni odbor Marjeta Mizerit.

SAN MARTIN

Sanmartinski krožek SDO je imel preteklo nedeljo, 22. marca, svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število sanmartinskih deklet. Obnega zbor se je udeležil tudi župnik g. Gregor Mali. Občni zbor je začela predsednica Jelka Potočnik, nakar so podale odbornice svoja poročila. Sledile so volitve ter je bil izvoljen naslednji odbor:

Predsednica Marinka Kovač, podpredsednica Jelka Potočnik, tajnica Marjeta Smersu, blagajničarka Janika Potočnik, kulturna referentka Stanka Marinček, športna referentka Martina Lah, gospodinja Cilka Dimnik; odbornice pa so: Anica Šabec, Marija Jenko in Marta Uršič. Delegatinja za centralni odbor SDO je Meta Havelka. Nova predsednica se je zahvalila za zaupanje, nakar je č. g. Mali podal nekaj lepih misli za bodoče krožkovo delo.

SLOVENSKA VAS

Občni zbor društva Slovenska vas

Prejšnjo nedeljo se je vršil 11. redni občni zbor društva Slovenska vas. Članstvo je z lepo udeležbo pokazalo svoje zanimanje za društveno delo. Zlasti zanimiva in stvarna je bila razprava o uporabi in ureditvi društvenega športnega igrišča, ki je po eni strani vaški ponos, po drugi strani pa odplačilo betonske ceste pred njim predstavljajo za vas trenutno največji javni izdatki.

Poročila o delu odbora v pretekli poslovni dobi so bila že pred občinim zborom razdeljena med člane v lični knjižici, tako da se je na občnem zboru samem o njih samo razpravljalo in glasovalo. Iz njih je bila razvidna vsestranska živahna delavnost, sredi katere se društvo nahaja in pri kateri tudi člani požitvalno sodelujejo. Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni (v oklepajih se nahajajo imena odbornikov, katerim to leto opravila doba ni potekla): predsednik Valentin Barle, (podpredsednik Janez Lužovec), (tajnik Ignacij Glinšek), blagajnik Jože Rome, (kulturni referent Slavko Reven), knjižničarka Marija Gorše (gospodar Martin Miklič), odborniki č. g. Janez Petek CM, Franc Vilfan, (Jože Cernak in Maks Jan). Nadzorni odbor: Lovre Jan, Ludvik Štancer in Anton Novljan. Namestnika nadzornega odbora: Jakob Sušnik in Jernej Kalan. Namestniki odbornikov upravnega odbora: Tone Zajc, Radko Kokalj, Lovro Berčič in Stane Jemec. Med tem, ko to poročamo, se pod vodstvom novega odbora delavnost društva že lepo nadaljuje.

Ustanovitev dramskega odseka

Društvo Slovenska vas ima svoj oder že prav od svojega začetka. Svoje prve igre je podal na odru stare lesene dvorane pri cerkvi sv. Jožefa, nakar je nadaljeval in se izpopolnjeval na odru lastne dvorane. V zadnjih letih pa je zanimanje za odrsko umeštvovanje med vaščani, zlasti mlajšimi toliko naraslo, da se je pokazala potreba tudi po večji organizacijski urejenosti. Zato je bil že septembra lanskega leta ustanovljen pripravljalni odbor za ustanovitev posebnega odseka. Pripravljalna dela so medtem toliko dozorela, da je bilo mogoče sklicati ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo nad 40 prijateljev našega

odra, ki so si na njem izdelali program za letošnjo zimsko sezono in istočasno izvolili svoj prvi redni odbor, ki je sestavljen tako-le: predsednik Anton Novljan, tajnik France Gerkman, blagajnik Jože Cernak in gospodar Darko Berčič. Poleg navedenih so v odboru tudi režiserji. Neposredno po občnem zboru se je pričelo z vajami za igro „Deseti brat“, ki bo največja igra, kar jih je doslej naštudiral ta oder, posrečena izbira tako po svoji narodni vsebini, kakor tudi kot začetno delo bolje organiziranega odra.

Roditeljski sestanek

Začetek novega šolskega leta slovenskega tečaja v vasi je prinesel s seboj tudi obnovitev roditeljskih sestankov. Prvi se je vršil na cvetno nedeljo popoldne v Slovenskem domu. Vršil se je v nekaki obliki „šole za starše“, katero je spretno vodil g. Dušan Šušteršič. Navzoči so kar nehoti morali g. Šušteršiču kar med poukom odgovarjati na stavljenja vprašanja o temu: Sodelovanje med domom in šolo. V prijetnem razgovoru smo tako uganili marsikatero modro in prišli do prenekaterega zaključka, kako uspešneje izpolniti obstoječe vrzeli. Resnično, takih sestankov si še želimo in (tudi če dežuje!) od vsake družine bi morala priti ali oče ali mati! Velja — za prihodnje!

Šahovski turnir

V soboto, 21. marca, zvečer so prišli šahisti slovenskega doma v San Martinu, pod vodstvom g. Boža Šušteršiča, da se pomerijo z lanuškim šahisti, katere je vodil g. Lojze Cernak. Prijateljska tekma je bila mestoma zelo zanimiva in je jasno pokazala, da so bili šahisti Slovenske vasi prešibki pred kakovostjo šahistov iz San Martina. Splošen rezultat tekme je bil San Martin 8 : Lanus 3. Posamezni rezultati pa so bili naslednji: Sušnik L 0 : Bujas SM 1; L. Cernak L 1/2 : B. Šušteršič SM 1/2 (težka in zanimiva igra med kapitanoma obeh moštev, ki je trajala nad pet ur). Berčič L 0 : Pavlič SM 1 najdaljša igra večera, ki je trajala skoraj 6 ur z obojestrano zelo preračunanimi

kombinacijami); J. Cernak L 1/2 : M. Smersu SM 1/2; Kunc L 0 : J. Šušteršič SM 1; Nabergoj L 0 : Dimnik SM 1; Avanzo L 0 : Kosanc SM 1; J. Gerkman L 0 : Baraga SM 1; Strah L 1 : Truden SM 0; F. Gerkman L 0 : Resnik SM 1 in Jan L 1 : J. Smersu SM 0. Premagani gostitelji so napovedali revanšo in — poglobitev svojega lastnega študija.

BARILOČE

Turizem. Poletna sezona gre h koncu. Prav gotovo ni bila slaba, čeprav se vedno in povsod govorijo o krizi. Le malce prekratka je bila. Poglavitni bariloški problem v gospodarskem oziru je zasedba hotelov in penzionov izven „polne sezone“. Kar se vremena tiče, je bil februar, ki se po navadi obnese, letos prav reven: deževno in mrzlo. Planinske novice prihranimo za poznejše skupno poročilo ob koncu poletja.

Razstava Bare Remčeve. Kot lansko leto, je naša umetnica Bara Remčeva razstavljala v občinski dvorani. Slike je izbrala predvsem iz barvno zanimivega severa, kjer preživlja spomladanske mesece že dolgo vrsto let. Novost so predstavljali veliki, enobarvni, na raševino slikani motivi iz indijskega življenja. Z Remčevu sta razstavljala še dva druga umetnika moderne smeri: Menicucci (collage) in Joscia (kipar).

Solski tečaj Jakoba Aljaža. 7. marca se je začel prvi slovenski tečaj za tukajšnjo mladino. Pouk se vrši ob sobotah popoldne v Planinskem stanu. Tečaj obiskuje šest učencev, poučuje Milena Arkova.

USHUAIA (Ognjena zemlja)

Zahvaljujem se vam za uslugo, da ste mi poslali Zbornik Svobodne Slovenije. Z velikim veseljem sem ga prejel in ga sedaj z zanimanjem prebiram.

Zelim vsem pri Svobodni Sloveniji, prijateljem in znancem ter ostalim rojakom srečne in blagoslovljene praznike ter vse prav lepo pozdravljam z daljne Ognjene zemlje na skrajnem jugu Argentine. Franc Lavrič

SLOVENCIPOSVETU

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Slovenska župnija sv. Cirila v New Yorku ni samo versko središče v tem mestu živčih Slovencev, ampak tudi kulturno. Po vzoru drugih mest, v katerih so močne slovenske naselbine, se namreč tudi tu lepo razvija slovenski šolski tečaj. Kot smo se omenili, ima dva oddelka: za najmlajše, v katerih se otroci slovenskih staršev seznanjajo z najosnovnejšimi pojmi slovenskega jezika, in za bolj odraslo slovensko mladino, ki ga z veliko požitvalnostjo vodi gđ. Tamara Basajeva. So to že neke vrste literarni sestanki, na katerih se slovenska mladina seznanja s slovenskimi pesniki in pisatelji. Dosedle je gđ. Basajeva že obdelala Ivana Tavčarja in Ivana Cankarja, gđ. Helka Puc je opisala življenje in delo Nobelovega nagrajenca Hemingwaya. Recitala je tudi nekaj odlomkov iz njegovih najbolj znanih del. Gđ. Maruša Burgarjeva je slovenski mladini podala zanimivo podobo ruskega pisatelja Turgenjeva, gđ. Tončka Burgarjeva pa o pisevu prvega slovenskega romana Josipu Jurčiču.

Gđ. Tamara Basajeva je uvedla tudi nekatere literarne vaje na temo „Moja najlepša knjiga“. Udeleženci tečaja prosto napišejo sestavek po svojem znanju in okusu ter zatem na sestanku vsak prebere svojega.

Razen šolskega tečaja razvija živahno delavnost v New Yorku tudi Slovensko akademsko društvo Sava. Imamo redne sestanke s predavanji in razgovori.

Viden izraz delavnosti slovenske skupnosti v New Yorku je tudi razstava slovenskega tiska v zamejstvu. Pripravila jo je februarja meseca gđ. Marjeta Saksida s pomočjo članov Slov. akad. društva Sava. Na razstavi so bile zastopane knjige in revije vseh slovenskih izseljenskih založb. Tako Zborniki Svobodne Slovenije, mesečne verske revije Duhovno življenje, Ave Marija, Katoliški misijoni, kulturna revija Mladika ter knjige goriške in celovške Mohorjeve družbe in Slovenske kulturne akcije.

Razstavi je dajal poseben resen podarek Gorsetov kip Kristusa in njegov relief „Snemanja s križa“.

Člani akad. društva Sava so se tudi odločili za uprizoritev znane Finžgarjeve drame „Razvalina življenja“.

Slovenska aktivnost v ZDA pa prihaja do izraza tudi po drugih ameriških mestih. Tako je ravnatelj muzeja v Manitowocu Rajko Ložar v tem muzeju za marec pripravil razstavo slik domačina dr. Rudolfa Rotterja in slovenskega akademskega slikarja iz Toronta Božidarja — Teda Kramolca. Za razstavo v Manitowocu slikar Kramolec, žal ni pripravil olj teh sploh slik v okvirju. Temu so vzrok visoke carine za okvirje, ki bi občutno zvišale stroške razstave. Pač pa je Kramolec za manitovsko razstavo odbral risbe črno-bele in barvaste motipije ter linoreze.

PO ŠPORTNEM SVETU

Na mednarodnem kongresu svetovne hokejske organizacije, ki je bil med olimpijskimi igrami v Innsbrucku, so uvrstili Jugoslavijo med sodelujoče na prihodnjem svetovnem prvenstvu. To prvenstvo bo že konec letošnjega leta na Finskem. Jugoslavija bo sodelovala brez kvalifikacijskih iger, kar vsakakor predstavlja nov uspeh jugoslovanskih hokejistov na ledu, ki so na olimpijadi s svojo igro presenetili vse mednarodne strokovnjake v tem sportu.

Olimpijski hokejski rekordi: Na letošnjih olimpijskih igrah so postavili nov rekord v igranju tekem. Odigrali so jih kar 64. Prejšnji rekord je bil postavljen na olimpiadi v Garmisch-Partenkirchu l. 1936 s 37 srečanji. Na letošnji olimpiadi sta prvič nastopila novinec Jugoslavija in Romunija. Najvišji rezultat na olimpijskih hokejskih srečanjih so dosegli l. 1924 Kanadčani, ki so premagali Švice s 33:0. Najnižji pa je bil 0:0 med Avstrijo in Nemčijo l. 1936.

NAJ NAM BO SPOMIN VELIKEGA TEDNA POMOC V VSEH TEŽAVAH, VELIKA NOČ PA OPOMIN K VESELEMU UPANJU V VSTAJENJE DOMOVINE IN SVETA

ZEDINJENA SLOVENIJA

Vsak teden ena

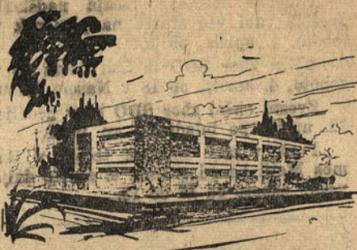
ZVELICAR GRE IZ GROBA

Zveličar gre iz groba, ob moč je smrt, trahnoba. Brezmadežno je jagnje bil in zame drago kri prelil. Aleluja, aleluja.

Kako svetle so rane, brezsrčno mu zadane. Smrt strašna nima več moči, nad njim, ki le Bogu živi. Aleluja, aleluja.

Trdno se zanesimo, kar danes se učimo: Zveličar je od smrti vstal, grob tudi nas ne bo končal. Aleluja, aleluja.

Le kratka noč bo v grobi, pa angel nam zatrobil; in z lepo dušo se telo bo Jezus v sveto vzelo nebo. Aleluja, aleluja.

— Gradi Slovensko semenišče v Adrogué.

— Pritličje že stoji in služi svojim namenom.

— Pomagajte v letu 1964 dograditi prepotrebno prvo nadstropje!

Prihodnje zimske olimpijske igre bodo l. 1968 v Grenobleu v Franciji. Na olimpijskem kongresu, ki je bil istočasno z igrami v Innsbrucku, je bila tudi ena najpomembnejših točk — kje bodo prihodnje X. zimske igre. Za igre so kandidirali Kanadčani (Calgary), Francozi (Grenoble), Finci (Lahti), ZDA (Lake Placid), Norvežani (Oslo) in Japonci (Sapporo). V propagandi za uresničitev svojih namenov so si zelo prizadevali Kanadčani, Francozi, Finci in Japonci, ki so po vsem svetu že poslali posebne propagandne prospekte in lepake. Časnikarjem so prepovedali vstop na tisto sejo kongresa, ko so glasovali o kraju bodočih iger. Glasovanje je bilo zelo dramatično, kakor so mogli potem časnikarji izvahati. Na prvem glasovanju je dobil Grenoble 15 glasov, Calgary 12, Lahti 11, Sapporo 6, Oslo 4 in Lake Placid 3. V drugem glasovanju so ostali samo še trije: Calgary je prejel 19 glasov, Grenoble 18 in Lahti 14. V tretjem je bila borba samo še med Kanadčani in Francozi. Izid je bil zelo tesen — za olimpijske igre v Grenobleu je glasovalo 27 delegatov, za Calgary pa le 24.

OBVESTILA

IX. SLOVENSKI DAN nosi v poštitem 550. obletnice ustoličenja zadnjega koroškega kneza geslo GOR ČEZ IZARO. S prikazom tega zgodovinskega dogodka in z množično udeležbo bomo dokazali našo solidarnost z zatiranimi koroškimi brati. Prireditveni odbor vlijudno vabi spoštovane rojakinje in rojake k udeležbi v narodnih nošah. Za take udeležence bodo prostori tako pri sv. maši kot pri nastopih rezervirani.

Slovenska hranilnica z. z. o. z. V soboto, 4. aprila t. l. bo v zadržnih prostorih Avda San Martin 263, 1. nadst. dešno, Ramos Mejia, ob 19 informativni sestanek članov, ob 21 pa I. redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. bilanca in odborniška poročila za leto 1963; 2. poročilo nadzorstva; 3. volitve novega odbora. Vsi člani vabljeni.

Občni zbor Družabne pravde bo — kakor vsako leto — tudi letos dne 1. maja, na praznik sv. Jožefa Delavca. Že danes vabimo vse članstvo in prijatelje Družabne pravde, da se tega občnega zbora udeležijo.

Letošnje geslo:

„Gor čez izaro“

PRIKAZ USTOLIČENJA SIMO

IX. SLOVENSKI DAN

ZADNJEGA KOROŠKEGA KNEZA PRED 550 LETI • NARODNI PLESI • VABIMO IN PROSTORI ZANJE REZERVIRANI.

5. aprila

Bela nedelja

Pristava Moron

OBVESTILA

Tekma v namiznem tenisu bo v nedeljo 29. marca ob 15 v Slomškovem domu med SFZ Ramos Mejía in športnim klubom Austria moštev A in B.

Slovenska radijska ura bo v radfu „Antartida“ vsak četrtek od 20 do 20,24. Začetek 2. aprila t. l.

Sanmartinska dekleta bodo na velikonočno nedeljo dopoldne po sv. maši obnovile staro slovensko navado v Slov. domu v San Martinu. Vsem gostom bodo postregle s pirhi, potico in krofi, zato vabijo vse rojake, da obiščejo dom.

Za pok. Alojzija Poglajena bo sv. maša po naročilu Zedinjene Slovenije 30. marca ob 6.30 v ulici Villega 4647, Villa Devoto.

Občni zbor SFZ Ramos Mejía bo v soboto, 4. aprila, ob 19.30. Vabljeni!

Slovenski srednješolski tečaj se bo pričel v soboto, 4. aprila, ob 15.30 v Slovenski hiši na Ramón Falconu. Priložnost za vpis pol ure pred začetkom tečaja.

Roditeljski sestanek z izvolitvijo novega šolskega odbora v Našem domu v San Justu bo v nedeljo, 5. aprila, po sv. maši točno ob 9. Vsi starši vabljeni!

Vodstvo šolskega tečaja nadškofa Jegliča vabi vse starše na pomenek v soboto, 4. aprila, ob 15.

Občni zbor SDO iz San Justa bo v soboto, 4. aprila, ob 18 v Našem domu.

Zvezni občni zbor SDO bo v nedeljo, 12. aprila po mladinski sv. maši.

Pouk v slov šolskem tečaju v Ramos Mejii bo od sobote, 4. aprila dalje vsako soboto od 15 do 18.

Občni zbor SDO v Ramos Mejii bo v nedeljo, 5. aprila ob 10 v Slomškovem domu. Dekleta vabljeni!

Prijave za šahovski turnir v Slomškovem domu sprejema do 5. aprila ob sobotah in nedeljah referent Janko Žakelj.

Slomškov dom vabi vse svoje člane in prijatelje na romanje v Marijino svetišče Kraljice sveta v Lanusu. Romanje, ki bo 12. aprila, bo združeno z obiskom proslave obletnice Slovenske vasi. Prijave za skupni omnibus se sprejemajo v domu do 5. aprila zvečer.

Celodnevna prosvetno-družabna prireditel ob 15-letnici društvenega delovanja v Ramos Mejii bo v nedeljo, 26. aprila.

Zveza slovenskih skavtov se zahvaljuje g. Dragu Uršiču za 500 pesov, ki jih je daroval Zvezi na skavtskem večeru v Carapachayu.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

ČLANOM,

PRIJATELJEM

IN VSEM ROJAKOM

ŽELI VESELO ALELUJO

Slomškov dom

11. OBLETNICA DRUŠTVA SLOVENSKA VAS

v nedeljo, 12. aprila, skupno z

BLAGOSLOVITVIJO ŠPORTNE SOBE

na igrišču.

Prireditel bo ob vsakem vremenu. Društvo želi vsem članom in prijateljem blagoslovljene Velikonočne praznike.

VSEM ROJAKOM TER MLADINI V DOMOVINI IN TUJINI

želita veselo Veliko noč

Slovenska
deklška
organizacija

Slovenska
fantovska
zveza

Veselo in milosti polno

ALELUJO

želi vsem rojakom

Naš dom San Justo

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

želi vsemu svojemu članstvu in ostalim rojakom

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ter sporoča, da bo v nedeljo, 19. aprila

TRETJA OBLETNICA BLAGOSLOVITVE DOMA
združena v celodnevno prireditvijo

Slovenski dom Carapachay

vošči svojim članom in prijateljem veselo in blagoslovljene praznike Gospodovega trpljenja in vstajenja!

Veselo alelujo vošči svojim članom, vlagateljem in vsem rojakom

SLOVENSKA HRANILNICA

zadruga z omejeno zavezo

Avda. San Martín 263, 1. nadstr., desno

Ramos Mejía

HIPOTEKE — BANČNA POSOJILA — BREZPLAČNI
NASVET ZA NAKUP IN PRODAJO NEPREMIČNIN

STANISLAV ZUPANČIČ

martillero público nacional

Avda. Corrientes 3284, 1. nadstr.
Oficina A, T. E. 88-4178
CapitalQuintana 161
San Martín FNGBM

želi prav veselo in zadovoljne velikonočne praznike

Srečne in vesele ter
zadovoljne velikonočne
praznike želi vsem
rojakom

ESTACIÓN DE SERVICIO
JOSE MUSAR
Empresa de Transportes

AV. RIVADAVIA 44502
TEL. 634-6233-9000
RAMOS MEJIA

BLAGOSLOVLJENE, SREČNE IN ZADOVOLJNE PRAZNIKE
KRISTUSOVEGA VSTAJENJA

želi vsem svojim prijateljem, znancem ter rojakom

JOŽE VODNIK

TECNICO CONSTRUCTOR

Matr. 29

General Belgrano 928

Santa Cruz

Puerto Deseado

SLOVENSKO VELIKO NOČ IN LEPIH PIRHOV!

CASA BIZOVIK

PAVLINA L. KOROŠEČ

Calle 1 No. 510

Villa España, Berazategui

SREČNE PRAZNIKE VSTAJENJA GOSPODOVEGA

želi

INDUSTRIJSKA ŽELEZNINA MAVRIČ y Cía.

H. Almeyra y Avda. 3 de Febrero

Villa Libertad, San Martín FNGBM

T. E. 750-1674, 5437

LA OVEJERA ARGENTINA s. a.

želi vsem svojim delničarjem in vsem Slovincem
vesele in blagoslovljene praznike

Cangallo 1885, 1. nastr.

T. E. 45-9714

Buenos Aires

BLAGOSLOVLJENE, SREČNE IN ZADOVOLJNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI VSEM ROJAKOM

PROMET s. r. l.

25 de Mayo 533, 3. nadstr.

Buenos Aires

T. E. 31-6435

Blagoslova polne praznike vstajenja Gospodovega
želi vsem Slovincem

SLOVENSKO KERAMIČNO PODJETJE

C. A. C. E. S.

Pedro Molina 140

Guaymallen

Mendoza

Vozno podjetje

LA ITALO ARGENTINA

POGREBI
PRESELITVE
PREVOZIAVTOMOBILI ZA POROKE
REŠILNI AVTOMOBILI
PROSTORI ZA MRTVAŠKE ODRESolidna postrežba za vsak proračun
Odprto noč in danJosé M. Arriola 2155
RAMOS MEJIAT. E. 621-2356
LOMAS DEL MIRADOR

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central BFRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775TARIFA REDUCIDA
Concesión N 2824Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 770.902

Naročnina Svobodne Slovenije za leto
1964: za Argentino \$ 800,—; za Severno
Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za
pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.
Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados
Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Tečaj valut v Bs. Airesu v torek,
24. marca 1964. Prodajna cena:
1 USA dolar m\$ 137,40
1 angleški funt " 384,50
100 italijanskih lir " 22,01
100 avstr. šilingov " 533,10
100 nemških mark " 3.457,25

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

HOTEL TIROL

(bivši hotel „Primavera“)

vam nudi lepe sobe s kopalnico,
centralno kurjavo, garaža

MAKS in ZORA RANČNIK

MAR DEL PLATA

Mitre 2024

T. E. 2-8425

Hotel je odprt vse leto

Recreo Europa de Rovtar y Rovtar
Hnos., Río Carapachay, Tigre, telefon
749-0589, vedno na razpolago tudi za
Slovence.

ADVOKAT

DR. JOŽE LOZAR

Tucumán 1438

T. E. 46-5458 in 40-5353
planta baja ofic. 2

- Vesele velikonočne praznike

želi

POTOVALNA PISARNA

BLED

(Simon Rajer)

Montevideo 451/IX

Slovensko

planinsko

društvo

želi svojim članom in ostalim
rojakom lepe in zadovoljne veli-
konočne praznike

Cerrito 2245 Lomas del Mirador
T. E. 621-1036želi srečne in blagoslovljene veli-
konočne praznike vsem rojakomSrečne in blagoslovljene veliko-
nočne praznike

želi

rojakom, zlasti pa svojim
odjemalcem

ZLATARNA IN URARNA

SILVO LIPUŠČEK

Provincias Unidas 3616 San Justo

T. E. 621-3047